



EUROPA-  
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 25.3.2021  
SWD(2021) 70 final

**ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE**

**OPDATERET**

**Vejledning om statsstøtte i forbindelse med finansielle instrumenter under de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) i programmeringsperioden 2014-2020**

## **ANSVARFRASKRIVELSE**

*Dette er et arbejdsdokument udarbejdet af Kommissionens tjenestegrene. Det giver – med afsæt i gældende EU-lovgivning – teknisk vejledning til kolleger og organer, som er involveret i overvågning, kontrol eller gennemførelse af de europæiske struktur- og investeringsfonde om fortolkningen og anvendelsen af EU's regler på dette område. Formålet med arbejdsdokumentet er at offentliggøre Kommissionens tjenestegrenes forklaringer af disse regler med henblik på at lette gennemførelsen af programmer og fremme god praksis. Denne vejledning foregriber imidlertid ikke den fortolkning, som måtte blive givet af Domstolen og Retten eller i Kommissionens afgørelser.*

## Indhold

1.	Baggrund .....	4
2.	Statsstøtte på forskellige niveauer af finansielle instrumenter .....	5
3.	Tilstedeværelse af statsstøtte i forbindelse med finansielle instrumenter .....	6
3.1.	"Statsmidler" og "tilregnelser til staten" .....	6
3.1.1.	Europæiske struktur- og investeringsfonde .....	6
3.1.2.	Andre EU-midler og midler fra ESI-fondene, der forvaltes direkte eller indirekte af EU	8
3.1.3.	ESI-fondenes bidrag til EU-midler, der forvaltes direkte eller indirekte af EU .....	8
3.1.4.	EIB-Gruppens egne midler .....	9
3.1.5.	De af EIB-Gruppens egne midler, der er omfattet af EFSI-garantifonden (Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer) .....	10
3.1.6.	Overblik over den krævede statsstøttevurdering af kriteriet om statsmidler efter type midler .....	10
3.2.	"Virksomheder", der er involveret i finansielle instrumenter .....	11
3.3.	Fordel .....	12
3.4.	Fordrejning af konkurrencevilkårene og virkningen på samhandelen mellem medlemsstaterne/de minimis-støtte .....	14
4.	Fritagelse for underretningspligt .....	16
5.	"Hyldevare"-instrumenter .....	16
6.	Tilfælde, hvor der er underretningspligt .....	17
	<b>BILAG</b> .....	19
	Oversigt over forkortelser .....	41
	Tabel over retsakter .....	44

# 1. Baggrund

Vurdering i henhold til statsstøttere reglerne og, hvor det er relevant, overholdelse af statsstøttere reglerne er af afgørende betydning for et velfungerende indre marked. Anvendelsen af statsstøttere reglerne tilskynder til økonomisk effektivitet og hindrer, at offentlig støtte uretmæssigt fordrejer konkurrencevilkårene, hvilket ville være til skade for Unionen som helhed. Statsstøtte er et vigtigt instrument til at skabe og opretholde lige konkurrencevilkår for alle virksomheder. Det er derfor nødvendigt, at medlemsstaterne sikrer overholdelse af statsstøttere reglerne, når medlemsstaterne yder støtte gennem finansielle instrumenter, der (sam)finansieres af de europæiske struktur- og investeringsfonde.

Statsstøttere reglernes betydning for finansielle instrumenter understreges i flere bestemmelser i afsnit IV i forordningen om fælles bestemmelser<sup>1</sup>, særlig i artikel 6, 37, 38, 42 og 44. Spørgsmål vedrørende statsstøtte kræver særlig opmærksomhed af følgende grunde:

- Den retlige ramme for statsstøtte ændredes betydeligt i 2013/2014, hvilket giver yderligere muligheder for at sikre statsstøttens forenelighed.
- Der kan forekomme statsstøtte på forskellige niveauer af finansielle instrumenter, herunder finansielle formidlere, fondsforvaltere og medinvestorer. Ikke alle relevante aktører er nødvendigvis opmærksomme på den potentielle tilstedeværelse af statsstøtte på forskellige niveauer og behovet for at sikre, at alle niveauer er i overensstemmelse med statsstøttere reglerne.
- Fondsforvaltere og investorer (finansieringsinstitutter, forretningsbanker) har ofte ikke særlig godt kendskab til statsstøttere reglerne.
- Forordningen om fælles bestemmelser giver mulighed for at benytte finansielle instrumenter til alle tematiske mål. På visse sektorområder tilbyder Kommissionen såkaldte finansielle "hyldevare"-instrumenter, for hvilke procedurene for overholdelse af statsstøttere reglerne allerede er kontrolleret.

**Formålet** med dette arbejdsdokument er at fremme anvendelsen af statsstøttere reglerne i forbindelse med finansielle instrumenter og pege på forskellige muligheder for at sikre, at statsstøttere reglerne overholdes.

Europa-Kommissionen har vedtaget **midlertidige rammebestemmelser**<sup>2</sup>, således at medlemsstaterne fuldt ud kan udnytte den fleksibilitet, der er indbygget i statsstøttere reglerne, med henblik på at støtte økonomien i forbindelse med **covid-19-udbruddet**. De midlertidige rammebestemmelser vil være i kraft indtil udgangen af december 2020. Kommissionen vil inden denne dato vurdere, om det er nødvendigt at forlænge dem.

---

<sup>1</sup> Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

<sup>2</sup> Meddelelse fra Kommissionen af 19. marts 2020 — Midlertidige rammebestemmelser for statslige foranstaltninger til støtte for økonomien under det nuværende covid-19-udbrud (EUT C 91I af 20.3.2020, s. 1), som ændret den 3. april, 8. maj, 29. juni og 13. oktober 2020, som kan findes på:

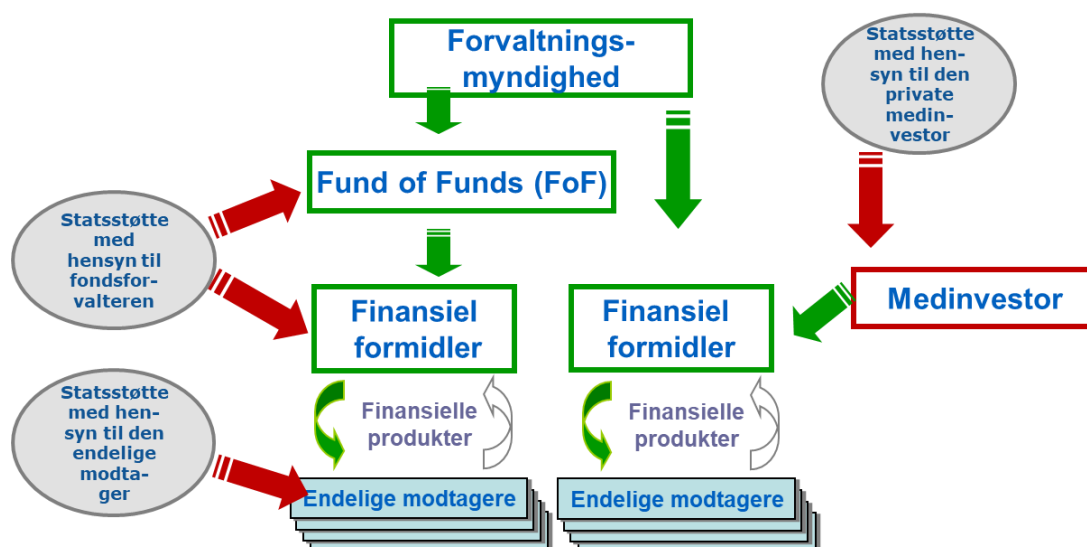
[https://ec.europa.eu/competition/state\\_aid/what\\_is\\_new/covid\\_19.html](https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html).

De midlertidige rammebestemmelser supplerer medlemsstaternes omfattende muligheder for at udforme foranstaltninger i overensstemmelse med EU's eksisterende statsstøtteregler som beskrevet i dette arbejdsdokument. For finansielle instrumenter, der involverer statsstøtte, er de midlertidige rammebestemmelser en yderligere midlertidig mulighed for at sikre, at støtten følger EU's statsstøtteregler. Midlertidige støtteforanstaltninger, der er omfattet af de midlertidige rammebestemmelser, kan kumuleres med støtte i henhold til de minimis-forordningerne eller med støtte i henhold til gruppefritagelsesforordningerne, forudsat at bestemmelserne og kumulationsreglerne i disse forordninger overholdes.

## 2. Statsstøtte på forskellige niveauer af finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter omfatter ofte strukturer med flere lag med henblik på at skabe incitamenter for økonomiske aktører (**investorer**) til at stille finansiering til rådighed for **de endelige modtagere**. Dette kan udgøre statsstøtte til investorer og/eller endelige modtagere og skal være i overensstemmelse med statsstøttereglerne. De finansielle instrumenter kan desuden omfatte et eller flere **organer, der gennemfører et finansielt instrument** (f.eks. finansielle formidlere), som også kan være modtagere af statsstøtte og være omfattet af statsstøttereglerne.

Afhængigt af udformningen af det finansielle instrument kan økonomisk støtte udgøre statsstøtte til virksomheder på alle de tre nævnte niveauer, selv om den nationale myndighed (f.eks. en forvaltningsmyndighed i henhold til forordningen om fælles bestemmelser) kun har til hensigt at begunstige de endelige modtagere. Overholdelsen af statsstøttereglerne skal sikres på alle forvaltningsniveauer, der er involveret i gennemførelsen af det finansielle instrument.



Vedrørende tilstedeværelsen af statsstøtte indeholder Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte<sup>3</sup> detaljeret vejledning, som er relevant også for finansielle instrumenter. Den indeholder også yderligere generelle forklaringer og eksempler.

<sup>3</sup> Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT C 262 af 19.7.2016, s. 1), se især betragtning 60.

### 3. Tilstedeværelse af statsstøtte i forbindelse med finansielle instrumenter

I artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ("TEUF")<sup>4</sup> defineres statsstøtte som støtte, der ydes af en medlemsstat, eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne<sup>5</sup>.

I henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF skal følgende krav være opfyldt, for at der er tale om statsstøtte (se nærmere forklaring i underpunkt 3.1 - 3.4)<sup>6</sup>:

- Støtten kommer fra "statsmidler" og "tilregnes" staten.
- Modtageren er en "virksomhed".
- Støtten "begunstiger" en virksomhed, dvs. medfører en "fordel".
- Støtten "fordrejer konkurrencevilkårene" og "påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne".

Kriterierne for tilstedeværelse af statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF er kumulative. De skal alle være opfyldt, for at støtten kan betragtes som statsstøtte. Hvis et eller flere kriterier ikke er opfyldt, udgør den offentlige støtte derfor ikke statsstøtte. Denne kontrol skal udføres på alle tre ovennævnte niveauer.

#### 3.1. "Statsmidler" og "tilregnelser til staten"<sup>7</sup>

Støtte, som ydes direkte eller indirekte ved hjælp af statsmidler, og at denne støtte kan tilregnes staten, er betingelser for, at der foreligger statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, i TEUF. Der bliver ofte set på de to betingelser sammen, når en foranstaltning vurderes efter artikel 107, stk. 1, i TEUF, eftersom de begge vedrører den pågældende støttes oprindelse i offentlige midler.

Medlemsstaternes nationale offentlige midler er statsmidler i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF. Midler, der hidrører fra EU-budgettet, betragtes også som "statsmidler" (og tilregnes staten), hvis de nationale myndigheder har skønsbeføjelse med hensyn til anvendelsen af disse midler.

Hvis EU-midler derimod forvaltes direkte eller indirekte af EU (eller af internationale institutioner), uden at de nationale myndigheder har skønsbeføjelse med hensyn til anvendelsen, anses de ikke for at være statsmidler og tilregnes ikke staten.

##### 3.1.1. Europæiske struktur- og investeringsfonde

Langt størstedelen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fonde), der er relevante for samhørighedspolitikken, er underlagt delt forvaltning<sup>8</sup>. Ved delt forvaltning

<sup>4</sup> Konsoliderede udgaver af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT C 326 af 26.10.2012, s. 1).

<sup>5</sup> For Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF) gælder særlige statsstøtteregler (jf. artikel 8, stk. 2, i forordning (EU) nr. 508/2014 (EUT L 149 af 25.5.2014, s. 1) (EHFF-forordningen) og artikel 81, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1305/2013 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 487) (ELFUL-forordningen).

<sup>6</sup> Artikel 107, stk. 1, i TEUF fastsætter yderligere krav, f.eks. støtteforanstaltningens "selektivitet". De øvrige kriterier i artikel 107, stk. 1, i TEUF er dog normalt opfyldt for finansielle instrumenter, der modtager støtte fra ESI-fondene, og de er derfor ikke omfattet af denne vejledning.

<sup>7</sup> For yderligere vejledning om statslig oprindelse, jf. punkt 3 i NOA.

har medlemsstaterne normalt<sup>9</sup> skønsbeføjelse med hensyn til anvendelsen af midlerne og kan beslutte, hvem der får støtte. Som følge af denne skønsbeføjelse betragtes ESI-fondene og den nationale offentlige (med)finansiering som "statsmidler" og tilregnes staten i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF. Dette er tilfældet, selv når de nationale myndigheder overdrager finansielle instrumenter til EIB-Gruppen eller enhver anden enhed, således at de kan gennemføre dem på grundlag af kontraktlige aftaler.

Hvis ESI-fondene og den nationale offentlige (med)finansiering anvendes ved delt forvaltning, og hvis de bidragydende medlemsstater har skønsbeføjelse med hensyn til anvendelsen af disse midler, er de derfor "statsmidler", som tilregnes staten i forbindelse med statsstøttereglerne. Dette betyder også, at finansielle instrumenter, som forvaltes af forvaltningsmyndigheden eller under dennes ansvar (artikel 38, stk. 1, litra b), i forordningen om fælles bestemmelser), er underlagt statsstøttereglerne.

#### **Eksempel:**

En forvaltningsmyndighed anvender EFRU<sup>10</sup>-midler til oprettelse af en fond, der skal fremme etablering af SMV'er. EFRU-midlerne forvaltes ved delt forvaltning.

EFRU-midlerne ved delt forvaltning betragtes som "statsmidler". Forudsat at alle andre elementer i begrebet statsstøtte i artikel 107, stk. 1, i TEUF er opfyldt, skal operationen være i overensstemmelse med statsstøttereglerne. Overensstemmelsen skal kontrolleres i forbindelse med forvaltningen af fonden hos investorerne og hos de endelige modtagere.

For så vidt angår finansielle instrumenter, der gennemføres i henhold til forordning (EU) nr. 1305/2013 (ELFUL), gælder der særlige regler for **primære landbrugsaktiviteter** med hensyn til statsstøtte. I henhold til artikel 81, stk. 2, i ELFUL er primære landbrugsaktiviteter (bilag I-produkter) fritaget for statsstøttereglerne i overensstemmelse med artikel 42 i TEUF. Derimod skal aktiviteter, som ikke er opført i bilaget, og som modtager støtte fra ELFUL-finansierede finansielle instrumenter, være i overensstemmelse med de generelle statsstøtteregler.

For så vidt angår landbrugsaktiviteter, der modtager støtte fra finansielle instrumenter, som ikke finansieres af ELFUL, finder statsstøttereglerne anvendelse, medmindre andet er fastsat andetsteds.

I forbindelse med **fiskeri og akvakultur** følger udelukkelsen af en vis fiskerirelateret EHFF-støtte fra anvendelsen af statsstøttereglerne af artikel 42 i TEUF og artikel 8 i EHFF. Ifølge artikel 8 i EHFF betragtes indbetalinger fra medlemsstaterne som en del af den medfinansierede støtte under EHFF i overensstemmelse med EHFF-forordning (EU) nr. 508/2014 i princippet ikke som statsstøtte.

---

<sup>8</sup> Artikel 63 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget, om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT L 193 af 30.7.2018, s. 1) ("Omnibus" eller "finansforordningen").

<sup>9</sup> Jf. punkt 3.1.3 nedenfor vedrørende undtagelser.

<sup>10</sup> Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1301/2013 af 17. december 2013 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og om særlige bestemmelser for målet om investeringer i vækst og beskæftigelse og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1080/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 289).

### 3.1.2. Andre EU-midler og midler fra ESI-fondene, der forvaltes direkte eller indirekte af EU<sup>11</sup>

For så vidt angår EU-finansiering, som gennemføres enten direkte af Kommissionen eller indirekte af en bemyndiget enhed, herunder EIB-Gruppen (både EIB og EIF), i henhold til et mandat fra Europa-Kommissionen (eller en anden EU-institution eller en anden EU-enhed), og hvor de nationale myndigheder derfor ikke træffer afgørelse om anvendelsen af midlerne, betragtes en sådan EU-finansiering ikke som statsmidler. Den tilregnes ikke staten og udgør derfor ikke statsstøtte.

Det skal imidlertid bemærkes, at finansforordningen fastsætter, at Unionens finansielle instrumenter "ikke må forvride konkurrencen på det indre marked og skal være i overensstemmelse med statsstøttereglerne"<sup>12</sup>. De retlige rammer for Unionens finansielle instrumenter, herunder aftalerne med de bemyndigede enheder, er udformet for at sikre overensstemmelse med statsstøttereglerne. De forskellige finansielle instrumenter skal være udformet, således at de er forenelige med statsstøtte.

#### **Eksempel:**

Efter anmodning fra Kommissionen opretter EIB en fond med midler fra Horisont 2020<sup>13</sup>. Horisont 2020-midler er EU-midler, og EIB vil forvalte denne fond ved såkaldt indirekte forvaltning.

Horisont 2020-midlerne er ikke "statsmidler". En fond, der er finansieret udelukkende med disse midler, udgør således ikke statsstøtte. Dog fastsætter finansforordningen (og betragtning 42 i Horisont 2020-forordningen), at overensstemmelsen med statsstøttereglerne skal sikres. De regler, som Kommissionen har fastsat for oprettelsen og gennemførelsen af fonden, skal derfor være i overensstemmelse med statsstøttereglerne.

For Horisont 2020 er forordningen og gennemførelsesbestemmelserne, navnlig delegeringsaftalen og vilkårene, udformet på en sådan måde, at målet om overholdelse af statsstøttereglerne opfyldes. Forslag om oprettelse af en Horisont 2020-fond skal også kontrolleres for overensstemmelse med Horisont 2020-reglerne.

Hvis den fond, der oprettes med Horisont 2020-midler, også finansieres med andre offentlige midler (national offentlig finansiering eller midler fra ESI-fondene), kan denne del af finansieringen kun udgøre "statsmidler", der tilregnes staten, hvis de bidragydende medlemsstater har skønsbeføjelse med hensyn til anvendelsen af disse midler. For disse dele af finansieringen kræves der yderligere statsstøtteverifikationer, hvis også alle øvrige betingelser for tilstedeværelsen af statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF er opfyldt.

### 3.1.3. ESI-fondenes bidrag til EU-midler, der forvaltes direkte eller indirekte af EU

I henhold til artikel 38, stk. 1, litra a), i forordningen om fælles bestemmelser kan medlemsstaterne yde bidrag fra ESI-fondsprogrammer til finansielle instrumenter, der er oprettet på EU-plan (direkte eller indirekte EU-forvaltning). Sådanne bidrag udgør ikke

<sup>11</sup> Artikel 4, stk. 7, i forordningen om fælles bestemmelser nævner EU-fonde, der ikke forvaltes ved delt forvaltning med medlemsstaterne.

<sup>12</sup> Finansforordningens artikel 209, stk. 2, litra c).

<sup>13</sup> Horisont 2020 er baseret på Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1291/2013 af 11. december 2013 om Horisont 2020 — rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020) og om ophævelse af afgørelse nr. 1982/2006/EF (EØS-relevant tekst — EUT L 347 af 20.12.2013, s. 104) ("Horisont 2020-forordningen").



statsmidler, og deres deraf følgende anvendelse tilregnes ikke staten, hvis den bidragydende medlemsstat ikke knytter nogen betingelser til anvendelsen af disse midler fra ESI-fondene, med undtagelse af den betingelse, at bidragene fra ESI-fondene bør investeres på den bidragydende medlemsstats territorium, som fastlagt i det eller de operationelle programmer. Denne betingelse ville ikke betyde, at midlerne tilregnes medlemsstaten, eftersom midlerne fra ESI-fondene tildeles medlemsstaterne i overensstemmelse med EU's regler, der allerede har fastsat, på hvilken medlemsstats territorium disse midler bør investeres<sup>14</sup>.

For så vidt som ESI-fondenes bidrag opfylder ovennævnte betingelser, udgør de ikke statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF. Derfor behøver disse bidrag ikke at være i overensstemmelse med statsstøttereglerne. I betragtning af at finansielle instrumenter, der er oprettet på EU-plan, skal være i overensstemmelse med statsstøttereglerne, jf. punkt 3.1.2, betyder dette i stedet, at overholdelsen af statsstøttereglerne for både EU-midler og for de midler fra ESI-fondene, som de suppleres med, sikres af Kommissionen gennem udformningen af instrumentet.

#### 3.1.4. EIB-Gruppens egne midler

Når EIB-Gruppen (både EIB og EIF) investerer egne midler på egen risiko, betragtes det som en privat finansiering i henhold til statsstøttereglerne, og det udgør ikke statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF. Dette indebærer også, at EIB/EIF's egne midler, der investeres *fuldstændigt* på egen risiko for EIB/EIF, ikke tages i betragtning ved beregningen af de minimis-grænsen for anmeldelsestærskler eller ved beregningen af støtteintensiteten.

Hvis medlemsstaterne imidlertid yder garantier eller enhver anden støtte til EIB-Gruppen, investerer EIB-Gruppen ikke *fuldstændigt* på egen risiko. Under disse omstændigheder kan EIB-Gruppens investeringer derfor ikke betragtes som private investeringer, for så vidt angår statsstøttepolitik. Da en sådan garanti omfatter statsmidler og tilregnes staten, skal den desuden være i overensstemmelse med statsstøttereglerne.

#### **Eksempel:**

Scenario a) EIB opretter en fond med egne midler uden nogen støtte (f.eks. garantier) fra medlemsstats- eller EU-midler. EIB's midler anses for at være private midler. Statsstøttereglerne finder derfor ikke anvendelse.

Scenario b) EIB modtager national offentlig støtte og/eller støtte fra ESI-fondene, f.eks. en garanti til dækning af (en del af) EIB's risiko i forbindelse med nye lån. EIB's investering betragtes i dette tilfælde ikke som en "privat" investering med henblik på statsstøttekontrol. Hvis alle øvrige betingelser for statsstøtte også er opfyldt, skal den

<sup>14</sup> Artikel 70 i forordningen om fælles bestemmelser pålægger medlemsstaterne at støtte operationer i et bestemt programområde. Fordelingen af midlerne pr. medlemsstat fastsættes efter en metode, der er indeholdt i bilag VII til forordningen om fælles bestemmelser, og som fastsat i Kommissionens gennemførelsesafgørelse (2014/190/EU): Kommissionens gennemførelsesafgørelse af 3. april 2014 om fastsættelse af den årlige fordeling af de samlede midler pr. medlemsstat til Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden under målet om investeringer i vækst og beskæftigelse og målet om europæisk territorialt samarbejde, den årlige fordeling af midler fra den specifikke tildeling til ungdomsbeskæftigelsesinitiativet pr. medlemsstat, sammen med listen over støtteberettigede regioner, og de beløb, der skal overføres fra hver medlemsstats samhørighedsfondstildeling og strukturfondstildeling til Connecting Europe-faciliteten og til bistand til de socialt dårligst stillede for perioden 2014-2020 [meddelt under nummer C(2014) 2082] (EUT L af 8.4.2014).

offentlige garanti være i overensstemmelse med statsstøttere reglerne (den finansieres med statsmidler og tilregnes staten).

### 3.1.5. De af EIB-Gruppens egne midler, der er omfattet af EFSI-garantifonden (Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer)<sup>15</sup>

EU's budgetgaranti i henhold til EFSI-forordningen og EIB's garanterede finansierings- eller investeringstransaktion betragtes ikke som "statsmidler" og udgør derfor ikke statsstøtte. Det er således ikke nødvendigt at foretage statsstøttekontrol i forbindelse med anvendelsen af de af EIB-Gruppens egne midler, der er dækket af en EFSI-garanti. Projekter eller investeringsplatforme, der støttes af EFSI, kan kombineres med finansiel støtte (medfinansiering) fra ESI-fonde eller med nationale offentlige midler. I disse tilfælde er denne supplerende finansiering ud over EFSI-finansiering underlagt statsstøttere reglerne, jf. punkt 3.1.1.

Efter ikrafttrædelsen af den såkaldte omnibusforordning<sup>16</sup> den 2. august 2018 giver artikel 39a i forordningen om fælles bestemmelser en forvaltningsmyndighed mulighed for at bidrage med midler fra ESI-fondene til et finansielt instrument, der kombinerer et sådant bidrag med EIB's finansielle produkter under EFSI som en ny gennemførelsesmulighed i henhold til artikel 38, stk. 1, litra c), i forordningen om fælles bestemmelser. Artikel 39a, stk. 6, i forordningen om fælles bestemmelser fastsætter også, at der skal sikres overensstemmelse med gældende ret, herunder statsstøttere reglerne, for alle bidrag fra ESIF-programmer, som forklaret i denne vejledning og i vejledningen om kombination af ESI-fonde og EFSI, som omfatter vejledning om statsstøtte<sup>17</sup>.

#### **Eksempel:**

EIB opretter en fond med egne midler, som understøttes af en EFSI-garanti. Oprettelsen og gennemførelsen af fonden omfatter ikke "statsmidler" og er derfor ikke underlagt statsstøttekontrol.

Hvis fonden imidlertid modtager yderligere midler fra ESI-fondene eller fra nationale offentlige midler, udgør støtten til denne del "statsmidler". Den skal være i overensstemmelse med statsstøttere reglerne, såfremt de øvrige betingelser for begrebet støtte også er opfyldt.

Det bør bemærkes, at de af EIB-Gruppens midler, der understøttes af en EFSI-garanti, ikke investeres på EIB's egen fulde risiko. Derfor kan en investering fra EIB-Gruppen i dette tilfælde ikke betragtes som en privat investering i betydningen et "egetbidrag" fra EIB-Gruppen, der ikke omfatter nogen offentlig støtte, eller et bidrag fra en privat investor, som fastlagt i statsstøttere reglerne.

### 3.1.6. Overblik over den krævede statsstøttevurdering af kriteriet om statsmidler efter type midler

Type midler

<sup>15</sup> Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/1017 af 25. juni 2015 om Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning og Den Europæiske Portal for Investeringsprojekter og om ændring af forordning (EU) nr. 1291/2013 og (EU) nr. 1316/2013 — Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EUT L 169 af 1.7.2015, s. 1).

<sup>16</sup> Se fodnote 8.

<sup>17</sup> <https://www.fi-compass.eu/publication/ec-regulatory-guidance/new-guidelines-combining-european-structural-and-investment-funds>

Midler fra ESI-fondene (ved delt forvaltning)	Nationale offentlige midler	Direkte/indirekte forvaltede EU-fonde  (f.eks. Horisont 2020, COSME <sup>18</sup> eller ESI-fondene ved direkte/indirekte forvaltning eller ubetinget overførte midler fra ESI-fondene, jf. punkt 3.1.3)	EIB-Gruppens egne midler  (uden nogen risikodækning eller anden støtte fra EU eller nationale offentlige midler)	De af EIB-Gruppens egne midler, der er omfattet af en EFSI-garanti
Statsmidler: ja  Skal være i overensstemmelse med statsstøttere reglerne <sup>19</sup>	Statsmidler: ja  Skal være i overensstemmelse med statsstøttere reglerne	Statsmidler: nej  Overensstemmelsen med statsstøttere reglerne sikres af Kommissionen på grundlag af instrumentet	Statsmidler: nej  Ingen statsstøttekrav	Statsmidler: nej  Ingen statsstøttekrav (jf. også punkt 3.1.5)
Hvis forskellige typer midler kombineres, skal anvendelsen af statsstøttere reglerne kontrolleres særskilt for hver del.				

### 3.2. "Virksomheder", der er involveret i finansielle instrumenter<sup>20</sup>

I henhold til begrebet støtte i artikel 107, stk. 1, i TEUF skal støtten ydes til en "virksomhed". Domstolen har konsekvent defineret "virksomheder" som enheder, der udøver erhvervmæssig virksomhed, uanset deres retlige status og finansieringsmåde<sup>21</sup>. "Erhvervmæssig virksomhed" er enhver virksomhed, der består i at udbyde varer og tjenesteydelser på et marked<sup>22</sup>.

Definitionen af "virksomhed" indebærer:

- at den pågældende enheds retlige status ikke er afgørende (f.eks. kan en enhed, der er en del af den offentlige forvaltning, være en virksomhed),
- at det er uden betydning, om enheden er oprettet for at skabe overskud (en almennyttig enhed kan også udbyde varer og tjenesteydelser på et marked), og

<sup>18</sup> Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1287/2013 af 11. december 2013 om et program for virksomheders konkurrenceevne og små og mellemstore virksomheder (Cosme) (2014-2020) og om ophævelse af afgørelse nr. 1639/2006/EF (EØS-relevant tekst — EUT L 347 af 20.12.2013, s. 33).

<sup>19</sup> Der gælder særlige statsstøttere regler for ELFUL og EHFF.

<sup>20</sup> For yderligere vejledning om virksomhedsbegrebet, jf. punkt 2 i NOA.

<sup>21</sup> Forenede sager C-180/98 til C-184/98, Sml. I-6451, præmis 74.

<sup>22</sup> Sag 118/85, Sml. 2599, præmis 7.

- at klassificeringen af en enhed som en virksomhed altid foretages i forhold til en bestemt aktivitet (en enhed kan udføre både erhvervsmæssig og ikke-erhvervsmæssig virksomhed og vil i sådanne tilfælde være omfattet af statsstøttereglerne for så vidt angår den erhvervsmæssige virksomhed).

Tilstedeværelsen af statsstøtte skal kontrolleres for alle aktører, der er involveret i finansielle instrumenter. Det bør derfor kontrolleres for alle aktører, om de udgør en "virksomhed", medmindre tilstedeværelsen af statsstøtte kan udelukkes på grundlag af andre betingelser i artikel 107, stk. 1, i TEUF.

Fondsforvaltere og investorer, der er involveret i et finansielt instrument, udgør normalt "virksomheder", fordi de udøver erhvervsmæssig virksomhed<sup>23</sup>. For de endelige modtagere kan situationen være anderledes, navnlig når modtagerne er enkeltpersoner, som ikke udøver erhvervsmæssig virksomhed, eller som er involveret i aktiviteter, der ikke er erhvervsmæssige.

### 3.3. Fordel<sup>24</sup>

En anden kumulativ betingelse for tilstedeværelsen af statsstøtte er, at foranstaltningen indebærer en fordel. En fordel, jf. artikel 107, stk. 1, i TEUF, er en økonomisk fordel, som en virksomhed ikke ville have opnået under normale markedsbetingelser, dvs. uden statslig indgriben<sup>25</sup>. Derfor kan en fordel (og dermed statsstøtte) udelukkes, hvis økonomiske transaktioner, der gennemføres af offentlige myndigheder, er i overensstemmelse med normale markedsbetingelser. I så fald anses den offentlige myndighed for at have handlet som en sammenlignelig "markedsøkonomisk aktør".

Følgende elementer er af særlig betydning ved anvendelsen af den markedsøkonomiske aktørtest for finansielle instrumenter:

- a) **For (med)investorer** er der ingen fordel (og derfor ikke tale om statsstøtte), hvis investeringerne foretages på samme vilkår (pari passu) mellem offentlige og private investorer, eller hvis de offentlige investeringer er i overensstemmelse med markedsvilkårene, som fastlagt på grundlag af benchmarking eller andre vurderingsmetoder.

En investering betragtes som *pari passu* (værende på samme vilkår)<sup>26</sup>:

- når den foretages af offentlige og private investorer på samme vilkår og betingelser (offentlige og private investorer har de samme risici og fordele og indtager samme plads i prioritetsrækkefølgen i samme risikoklasse i tilfælde af en lagdelt finansieringsstruktur), og
- når begge kategorier af aktører intervenserer samtidig (de offentlige og private investorer investerer ved hjælp af samme transaktion), og

<sup>23</sup> I det omfang en fondsforvalter kun forvalter og ikke medinvesterer, kan en sådan fondsforvalter betragtes udelukkende som et "instrument", og han falder derfor uden for begrebet "virksomhed" i artikel 107, stk. 1, i TEUF. Se sag SA.37824:

[http://ec.europa.eu/competition/state\\_aid/cases/254119/254119\\_1608806\\_109\\_2.pdf](http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/254119/254119_1608806_109_2.pdf);

Se også afgørelsen i sag SA.36904, præmis 71, litra b):

[http://ec.europa.eu/competition/state\\_aid/cases/256075/256075\\_1711610\\_153\\_2.pdf](http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/256075/256075_1711610_153_2.pdf)

<sup>24</sup> For yderligere vejledning om begrebet fordel henvises til punkt 4 i NOA.

<sup>25</sup> Sag C-39/94 Sml I, s. 3547, præmis 60.

<sup>26</sup> For yderligere vejledning om transaktioner på samme vilkår (pari passu-transaktioner), jf. punkt 4.2.3.1, litra i), i meddelelsen om begrebet statsstøtte.

- når den private investors intervention er af reel økonomisk betydning (retningslinjerne for risikofinansiering<sup>27</sup> fastsætter, at den uafhængige private investering bør være på mindst 30 %).

På grundlag af punkt 35 i retningslinjerne for risikofinansiering er det, hvis investeringen (både med hensyn til investorerne og den finansielle formidler) er i overensstemmelse med den markedsøkonomiske aktørtest, ikke nødvendigt yderligere at undersøge mulig støtte til den endelige modtager.

Når finansielle instrumenter giver private medinvestorer mulighed for at foretage finansielle investeringer i en virksomhed eller gruppe af virksomheder på andre vilkår (gunstigere) end offentlige investorer, som investerer i den samme virksomhed, kan disse private investorer via forskelsbehandling få en fordel. En sådan fordel kan antage forskellige former, såsom privilegerede afkast (upside-incident) eller mindsket eksponering for tab i tilfælde af underpræstation for den underliggende transaktion i forhold til de offentlige investorer (downside-beskyttelse). Foreneligheden af en sådan støtte til investorer skal sikres enten på grundlag af opfyldelse af betingelserne i artikel 16, 21 og 39 i den generelle gruppefritagelsesforordning eller på grundlag af forudgående anmeldelse og godkendelse fra Kommissionen. Bemærk, at differentieret behandling i forbindelse med ESIF-finansierede finansielle instrumenter med henblik på medfinansiering, der finansieres af EFSI, er tilladt i henhold til artikel 43a i forordningen om fælles bestemmelser. En differentieret behandling af investorer, der arbejder i henhold til det markedsøkonomiske princip, berører ikke Unionens statsstøttere.

I nogle tilfælde (f.eks. i forbindelse med garantier eller i fravær af private investorer) kan markedsvilkårene ikke fastsættes direkte via pari passu-testen. Dette betyder dog ikke nødvendigvis, at den offentlige transaktion ikke er i overensstemmelse med markedsvilkårene. I sådanne tilfælde kan opfyldelsen af markedsvilkårene vurderes på grundlag af benchmarking eller andre vurderingsmetoder (f.eks. for at etablere investeringens nettonutidsværdi (NNV) på et niveau, som ville have været acceptabelt for en privat aktør, der opererer i en markedsøkonomi). Når en transaktion anses for at være i overensstemmelse med markedsvilkårene, udgør den ikke statsstøtte<sup>28</sup>.

- b) **Organer, der gennemfører finansielle instrumenter (dvs. finansielle formidlere, funds of funds/fondsforvaltere)** kan også være modtagere af statsstøtte, hvis vederlaget for tjenesteydelser eller tilbagebetalinger til gennemførelse af det finansielle instrument overstiger markedssatserne.

Der er forskellige måder at fastlægge, om vederlaget til organer, som gennemfører de finansielle instrumenter/fondsforvaltere, er i overensstemmelse med markedssatserne. Hvis for eksempel en fondsforvalter er valgt gennem en konkurrencepræget, gennemsigtig, ikke-diskriminerende og betingelsesløs udvælgelsesprocedure, kan dennes vederlag anses for at være i overensstemmelse med markedssatserne. Dette er et krav for alle finansielle instrumenter, som gennemføres i henhold til statsstøttere<sup>29</sup>.

<sup>27</sup> Meddelelse fra Kommissionen – Retningslinjer for statsstøtte til fremme af risikofinansieringsinvesteringer (EUT C 19 af 22.1.2014, s. 4).

<sup>28</sup> For yderligere vejledning om anvendelsen af markedsøkonomitesten, jf. afsnit 4.2.3.2.

<sup>29</sup> For yderligere vejledning, jf. punkt 4.2.3.1, underpunkt ii), i NOA.

Omnibusforordningen præciserede, hvornår medlemsstater, der støtter finansielle instrumenter, kan tildele tjenesteydelseskontrakter om gennemførelse af de finansielle instrumenter direkte til en offentligt ejet bank eller institution.

Ordlyden af artikel 38, stk. 4, litra b), nr. iii), i forordningen om fælles bestemmelser er formuleret således, at en medlemsstat ikke har mulighed for at give en sådan bank eller et sådant institut en uberettiget fordel i forhold til konkurrenterne eller muliggøre en forvridning af markedet.

Hvis der ikke foreligger en konkurrencepræget, gennemsigtig, ikke-diskriminerende og betingelsesløs udvælgelsesprocedure, kan vederlagets/tilbagebetalingernes overensstemmelse med markedet påvises på anden måde.

For vederlag/tilbagebetalinger, der er i tråd med bestemmelserne i forordningen om fælles bestemmelser, sikrer de "hyldevare"-instrumenter, som er beskrevet i afsnit 5, at vederlaget ikke giver anledning til problemer vedrørende statsstøtte<sup>30</sup>.

For vederlag/tilbagebetalinger, der ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i forordningen om fælles bestemmelser, dvs. ikke er omfattet af "hyldevare"-instrumenternes anvendelsesområde, bør overensstemmelsen med markedssatserne vurderes fra sag til sag.

c) **For så vidt angår endelige modtagere:**

Hvis et lån eller en garanti opfylder betingelserne i meddelelsen om referencesatsen<sup>31</sup> eller afsnit 3 i meddelelsen om garantier<sup>32</sup>, anses de for at være i overensstemmelse med markedsvilkårene, og de udgør dermed ikke statsstøtte til de endelige modtagere. Det kan også for andre typer støtte være muligt at påvise, at de er i overensstemmelse med markedsvilkårene<sup>33</sup>.

Det overordnede formål med et samhörighedspolitisk finansieret finansielt instrument er imidlertid at reagere på markedssvigt. Sådanne instrumenter har derfor karakter af, at der kan være en fordel for de endelige modtagere, som de ikke kunne have opnået på markedet.

### 3.4. Fordrejning af konkurrencevilkårene og virkningen på samhandelen mellem medlemsstaterne/de minimis-støtte

Der er kun tale om statsstøtte, hvis den fordrejer konkurrencevilkårene og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne. Støtte, der er i overensstemmelse med den gældende de minimis-forordning, anses desuden for ikke at opfylde alle kriterierne i artikel 107, stk. 1, i TEUF. En sådan støtte kræves derfor ikke anmeldt som statsstøtte. For finansieringsperioden 2014-2020 er det især Kommissionens forordning (EU) nr. 1407/2013<sup>34</sup>, som er relevant for fastsættelse af de minimis-tærsklen til 200 000 EUR

<sup>30</sup> Denne erklæring gælder for programmeringsperioden 2014-2020.

<sup>31</sup> Meddelelse fra Kommissionen om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (EUT C 14 af 19.1.2008, s. 6).

<sup>32</sup> EF-traktaten angående statsstøtte i form af garantier (EUT C 155 af 20.6.2008, s. 10), som ændret ved berigtigelse til Kommissionens meddelelse om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte i form af garantier (EUT C 244 af 25.9.2008, s. 32).

<sup>33</sup> Se eksempler i punkt 2.2 og 2.3 i bilaget.

<sup>34</sup> Kommissions forordning (EU) nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte (EØS-relevant tekst - EUT L 352 af 24.12.2013, s. 1).

pr. virksomhed over en treårig periode. Ud over tærsklen skal også alle andre krav i den gældende de minimis-forordning være opfyldt.

Skønt **primære landbrugsaktiviteter** i henhold til ELFUL er fritaget for statsstøttereglerne, skal aktiviteter, som ikke er omhandlet af bilaget, og som modtager støtte fra finansielle instrumenter under ELFUL, være i overensstemmelse med statsstøttereglerne. For så vidt angår landbrugsaktiviteter, der støttes af finansielle instrumenter, som ikke finansieres af ELFUL, finder statsstøttereglerne ligeledes anvendelse, dvs. det landbrugsmæssige de minimis-loft (25 000 EUR i støtte pr. medlemsstat til en enkelt virksomhed over en periode på tre regnskabsår) og andre regler, der er fastsat i Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013<sup>35</sup>.

**For så vidt angår fiskevarer og akvakulturprodukter, der er omfattet af bilag I i TEUF**, betragtes indbetalinger fra medlemsstaterne som en del af samfinansierede EHFF-midler, i overensstemmelse med EHFF-reglerne, i princippet ikke som statsstøtte (jf. artikel 8, stk. 2, i EHFF). For projekter eller programmer, der ikke vedrører fiskeri (dvs. integrerede havpolitiske spørgsmål), finder statsstøtteordningen anvendelse. Kommissionens forordning (EU) nr. 717/2014 (som erstatter Kommissionens forordning (EF) nr. 875/2007)<sup>36</sup> finder anvendelse på støtte til virksomheder i fiskeri- og akvakultursektoren med undtagelse af de tilfælde, der er nævnt i artikel 1 i denne forordning, og den fastsætter loftet til 30 000 EUR pr. støttemodtager over en treårig periode (de minimis-fiskeriforordningen). Derudover skal de enkelte medlemsstater overholde det maksimale kumulerede beløb, der er fastsat i bilaget til de minimis-fiskeriforordningen (den såkaldte nationale grænse), når de tildeler støtte til virksomheder, der er aktive i fiskeri- og akvakultursektoren. Ud over de øvrige regler, der er fastsat i Kommissionens de minimis-fiskeriforordning, må de minimis-støtten til alle virksomheder i fiskeri- og akvakultursektoren over en treårig periode ikke overstige 2,5 % af den årlige omsætning for fangst, forarbejdning og akvakultur pr. medlemsstat.

De minimis-forordningen kan anvendes for hver enkelt af de forskellige aktører, der er involveret i finansielle instrumenter. Alle kravene i forordningen skal imidlertid være opfyldt. Der skal lægges særlig vægt på følgende punkter:

**I henhold til reglerne for ESI-fondene bør de organer, der gennemfører de finansielle instrumenter, ikke modtage statsstøtte, herunder de minimis-støtte, til gennemførelsen, da dette ikke ville være i overensstemmelse med formålet med ESI-fondenes mål for det finansielle instrument, som skal kanalisere midler til de endelige modtagere<sup>37</sup>.** Selv om det kan være muligt at opnå overholdelse af statsstøttereglerne for de organer, som gennemfører de finansielle instrumenter, bør det derfor bemærkes, at støtte til disse organer fra ESI-fondene normalt ikke er i overensstemmelse med reglerne for ESI-fondene.

**Med hensyn til de endelige modtagere** skal man være særlig opmærksom på statsstøttereglerne, hvis den endelige modtager er en del af en koncern. De minimis-tærsklen finder anvendelse på hver "enkelt virksomhed". Derfor bør der kun ydes støtte

<sup>35</sup> Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren, som ændret ved Kommissionens forordning (EU) 2019/316 af 21. februar 2019 (EUT L 51I af 22.2.2019, s. 1).

<sup>36</sup> Kommissionens forordning (EU) nr. 717/2014 af 27. juni 2014 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i fiskeri- og akvakultursektoren (EUT L 190 af 28.6.2014, s. 45).

<sup>37</sup> Dette berører ikke den omstændighed, at et gennemførelsesorgan kan modtage støtte fra ESI-fondene til andre formål, f.eks. til uddannelse af arbejdstagere.

op til den treårige fælles tærskel på 200 000 EUR for alle virksomheder i gruppen, der betragtes som en enkelt virksomhed.

Medlemsstaterne skal desuden være særligt opmærksomme på, at støtte i form af egenkapital, kvasiegenkapital og kapitalindskud ikke kan være omfattet af de minimis-forordningen, medmindre kapitalen eller den samlede offentlige kapitaltilførsel ikke overstiger de minimis-loftet, eller hvis de såkaldte safe harbour-betingelser i de minimis-forordningen er opfyldt. Desuden finder alle andre betingelser, der kræves i henhold til de minimis-forordningen, anvendelse, herunder gennemsigtskravet.

## 4. Fritagelse for underretningspligt

Når der er tale om statsstøtte, fastsætter artikel 108, stk. 3, i TEUF, at den pågældende medlemsstat generelt skal give Kommissionen underretning om statsstøtte. Mulighederne for at undgå en procedure for anmeldelse af statsstøtte steg imidlertid betydeligt som følge af udvidelsen af anvendelsesområdet for den generelle gruppefritagelsesforordning<sup>38</sup> ("GBER 2014").

Følgende bestemmelser i GFF 2014 er særlig relevante for samhørighedspolitiske finansielle instrumenter:

- forordningens artikel 16 (regional byudviklingsstøtte)
- forordningens artikel 21 (risikofinansieringsstøtte)
- forordningens artikel 22 (støtte til nyetablerede virksomheder)
- forordningens artikel 39 (investeringsstøtte til energieffektivitetsprojekter i bygninger)

Ud over fem bestemmelser i gruppefritagelsesforordningen kan støttemodtagerne på forskellige niveauer af finansielle instrumenter også anvende andre bestemmelser i GFF 2014. Navnlige kan bestemmelsen om regional investeringsstøtte i artikel 14 finde anvendelse på finansielle instrumenter i støtteberettigede regioner.

Kommissionens tjenestegrene har givet yderligere retningslinjer for fortolkningen af GFF 2014 i en praktisk vejledning og et dokument med spørgsmål og svar<sup>39</sup>.

Desuden findes der sektorspecifikke gruppefritagelsesforordninger, som f.eks. Kommissionens forordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter.

Ligeledes findes der også en sektorspecifik forordning, for så vidt angår fiskeri og akvakultur: Kommissionens forordning (EU) nr. 1388/2014, som er den nye gruppefritagelsesforordning for sektoren, og som blev vedtaget den 16. december 2014 og trådte i kraft den 1. januar 2015.

## 5. "Hyldevare"-instrumenter

Kommissionen har udarbejdet standardvilkår og -betingelser for visse typer finansielle instrumenter. Standardvilkårene og -betingelserne sikrer overholdelse af

<sup>38</sup> Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (EØS-relevant tekst – EUT L 187 af 26.6.2014, s. 1).

<sup>39</sup> [http://ec.europa.eu/competition/state\\_aid/legislation/block.html](http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html)



statsstøttereglerne og fremmer dermed leveringen af EU's finansielle støtte til de endelige modtagere. Det er op til medlemsstaterne, om de vil anvende "hyldevare"-instrumenterne.

Indtil videre har Kommissionen vedtaget fem forskellige "hyldevare"-instrumenter<sup>40</sup>, nemlig:

- **Risikodelingslån** til støtte for SMV'er

"Hyldevare"-instrumentet risikodelingslån er udformet som et statsstøttefrit instrument, dvs. markedskonform betaling af vederlag til den finansielle formidler og fuld overvæltning af den finansielle formidlers finansielle fordel på de endelige modtagere. Den finansiering, der ydes til de endelige modtagere, er omfattet af den gældende de minimis-forordning.

- **Porteføljegaranti med loft**

Porteføljegarantien med loft giver risikodækning for nye ikke-misligholdte lån til SMV'er og er udformet som et statsstøttefrit instrument, dvs. markedskonform hos finansielle formidlere, der forvalter garantifonden, og de finansielle institutioner, der opbygger porteføljer af nye lån. Den støtte, der ydes til de endelige modtagere, er omfattet af den gældende de minimis-forordning.

- **Renoveringslån til energieffektivitet og vedvarende energi i beboelsesejendomme**

Det er udformet som et statsstøttefrit instrument, dvs. markedskonform betaling af vederlag til den finansielle formidler og fuld overvæltning af den finansielle formidlers finansielle fordel på de endelige modtagere. Den finansiering, der ydes til de endelige modtagere, er omfattet af den gældende de minimis-forordning.

- **Byudviklingsfond**

Byudviklingsfonden har form af lånekapital til byudviklingsprojekter i støtteberettigede områder, og den er udformet som et instrument, der er fritaget for anmeldelse af statsstøtte i henhold til artikel 16 i GFF 2014.

- **Saminvesteringsfacilitet med egenkapital**

Saminvesteringsfaciliteten har form af egenkapital til SMV'er. Den er udformet som et instrument, der er fritaget for anmeldelse af statsstøtte i henhold til artikel 21 i GFF 2014.

Yderligere vejledning om "hyldevare"-instrumenter kan findes på følgende link:

<https://www.fi-compass.eu/publication/event-material/presentation-financial-instruments-under-esif-standard-terms-and>

## 6. Tilfælde, hvor der er underretningspligt

Hvis et finansielt instrument indebærer tildeling af statsstøtte, som ikke opfylder betingelserne for undtagelse fra underretningspligten, skal den pågældende medlemsstat

---

<sup>40</sup> Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 964/2014 af 11. september 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår standardvilkår og -betingelser for finansielle instrumenter (EUT L 271 af 12.9.2014, s. 16).

indgive en anmeldelse af statsstøtte. Der må ikke ydes støtte, før Kommissionen har vedtaget en afgørelse om godkendelse af statsstøtte.

Nationale myndigheder, der søger rådgivning om anmeldelse af statsstøtte, kan henvende sig til deres primære nationale kontaktpunkt for statsstøtte. Kommissionens generaldirektorat for konkurrence (GD konkurrence) giver desuden vejledning til medlemsstaterne om udarbejdelsen af anmeldelser af statsstøtte. Yderligere oplysninger kan findes på webstedet for Kommissionens Generaldirektorat for Konkurrence<sup>41</sup>.

---

<sup>41</sup> [http://ec.europa.eu/competition/index\\_en.html](http://ec.europa.eu/competition/index_en.html)

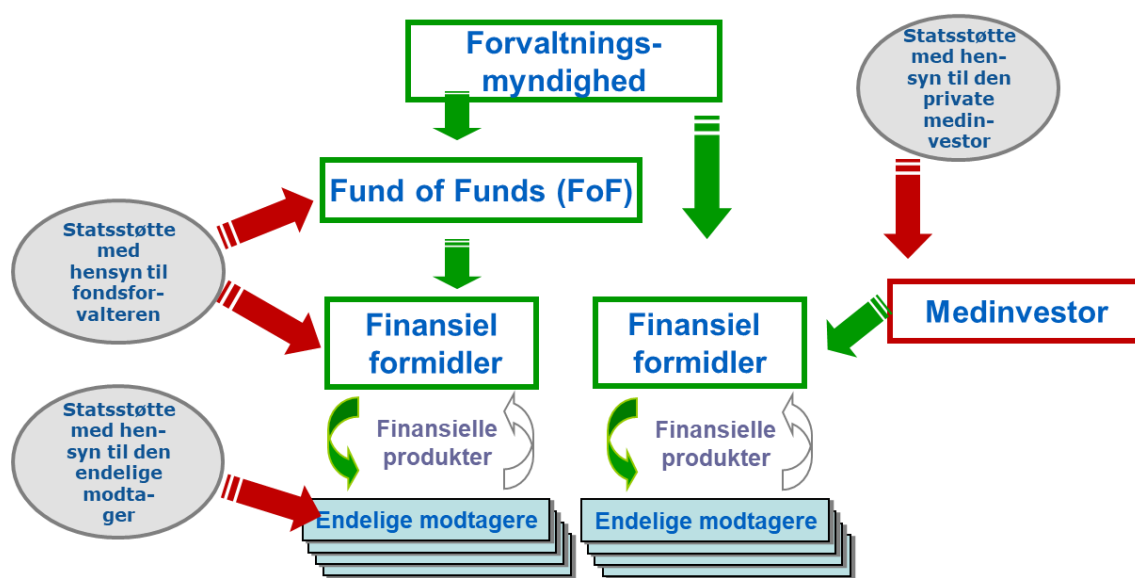
## BILAG

### Praktiske forklaringer og eksempler på anvendelsen af statsstøttere reglerne på finansielle instrumenter, der finansieres af de europæiske struktur- og investeringsfonde

#### 1. Indledning

I betragtning af de spørgsmål, som forskellige interessenter har rejst efter offentliggørelsen af det oprindelige arbejdsdokument<sup>42</sup> med retningslinjer<sup>43</sup> for anvendelsen af statsstøttere reglerne på finansielle instrumenter, der finansieres af ESI-fondene, **supplerer** dette bilag det nævnte arbejdsdokument. Bilaget indeholder **en supplerende** praktisk vejledning, navnlig om de mange situationer, der **ikke giver anledning** til betænkeligheder med hensyn til statsstøtte, og om, at statsstøtte kan forekomme på forskellige niveauer. Det er ikke tilstrækkeligt, at statsstøttere reglerne kun overholdes på slutmodtagerniveau i forbindelse med finansielle instrumenter (jf. figur 1).

Figur 1: Statsstøtte kan forekomme på forskellige niveauer



Kilde: Finansielle instrumenter under Den Europæiske Socialfond og statsstøtte, rapport om fi-compass

I første afsnit fremhæver bilaget de typiske situationer, hvor finansielle instrumenter ikke indebærer statsstøtte og ikke er underlagt statsstøttekontrol, navnlig når der er overensstemmelse med markedsbetingelserne på alle niveauer i det finansielle instrument.

For finansielle instrumenter, der ikke er i overensstemmelse med markedsbetingelserne, indeholder dokumentet generelle retningslinjer for situationer, hvor statsstøtte også kan

<sup>42</sup> Se SWD(2017) 156 final - Vejledning om statsstøtte i forbindelse med finansielle instrumenter under ESI-fondene i programmeringsperioden 2014-2020, der kan findes på: [https://ec.europa.eu/regional\\_policy/en/information/publications/guidelines/2017/guidance-on-state-aid-in-european-structural-and-investment-esi-funds-financial-instruments-in-the-2014-2020-programming-period](https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guidelines/2017/guidance-on-state-aid-in-european-structural-and-investment-esi-funds-financial-instruments-in-the-2014-2020-programming-period)

<sup>43</sup> Denne vejledning berører ikke Domstolens og Rettens fortolkninger eller Kommissionens afgørelser.

udelukkes både for de organer, der gennemfører finansielle instrumenter<sup>44</sup> (fuld overførsel af støtten til de endelige støttemodtagere) og for den endelige støttemodtager (ikke-erhvervsmæssig virksomhed, ingen påvirkning af samhandelen og konkurrencen og de minimis-støtte). For finansielle instrumenter, der indebærer statsstøtte, indeholder dokumentet yderligere vejledning i, hvordan det sikres, at støtten er forenelig med EU's statsstøtteregler og dermed det indre marked.

Andet afsnit i dette bilag indeholder tre konkrete eksempler på forskellige typer finansielle instrumenter. Formålet er at illustrere, hvordan konsekvensanalysen for statsstøttereglerne anvendes på konkrete finansielle instrumenter.

## **2. Typiske situationer, hvor finansielle instrumenter ikke indebærer statsstøtte**

De grundlæggende principper, der ligger bag begrebet statsstøtte, er nærmere beskrevet i Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte<sup>45</sup>. Arbejdsdokumentet indeholder yderligere konkret præcisering af, hvordan det fastslås, at en transaktion udgør statsstøtte i forbindelse med finansielle instrumenter. I tvivlstilfælde kan medlemsstaterne også kontakte Kommissionen med henblik på drøftelse forud for anmeldelsen<sup>46</sup> for at sikre retssikkerheden ved anmeldelser under finansielle instrumenter.

Som anført i arbejdsdokumentet skal alle typer af transaktioner, der indgår i finansielle instrumenter, vurderes af de organer, der gennemfører det finansielle instrument (fund of funds-forvalter og/eller finansiell formidler), af medinvestorerne og af de endelige modtagere for at kontrollere, om de opfylder de kumulative kriterier for forekomst af statsstøtte. Hvis et af de kumulative kriterier ikke er opfyldt<sup>47</sup>, er der i praksis ikke tale om statsstøtte. I forbindelse med finansielle instrumenter er det mest relevante kriterie i mange tilfælde spørgsmålet om, hvorvidt der indrømmes en økonomisk fordel, hvilket er udelukket, når den pågældende transaktion gennemføres på markedsvilkår.

### **2.1. Organ gennemfører det finansielle instrument (finansiell formidler/fondsforvalter) uden medinvestering**

Det kan forekomme, at den finansielle formidler ikke medinvesterer eller bringer egne balancemidler i fare.-Der forekommer ikke statsstøtte til det organ, der gennemfører det finansielle instrument (gennem betaling for forvaltningstjenesterne) i følgende situationer:

Hvis gennemførelsen af finansielle instrumenter overdrages til en national erhvervsfremmende institution<sup>48</sup> såsom nationale udviklingsbanker, der udelukkende agerer inden for det offentlige

<sup>44</sup> I dette bilag kan udtrykket "finansielle formidlere" betegne de organer, der gennemfører finansielle instrumenter.

<sup>45</sup> Se Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT C 262 af 19.7.2016, s. 1), som kan findes på:

<sup>46</sup> [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=SL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=SL)

<sup>47</sup> Som anført i Kommissionens meddelelse om en kodeks for god praksis i forbindelse med statsstøttekontrolprocedurer, som findes på:

<sup>48</sup> [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=uriserv:OJ.C\\_.2018.253.01.0014.01.DAN&toc=OJ:C:2018:253:TOC](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.253.01.0014.01.DAN&toc=OJ:C:2018:253:TOC)

<sup>47</sup> Statsstøtte er et objektive og juridisk begreb, der er defineret direkte i traktaten. Kort sagt foreligger der kun statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, i TEUF, når følgende kriterier er opfyldt: statsmidler indgår og foranstaltningen tilregnes staten, kategorisering af støttemodtageren som en virksomhed (dvs. udøver erhvervsmæssig virksomhed), tildeling af en selektiv fordel og dens indvirkning på konkurrencen og samhandelen mellem medlemsstaterne.

<sup>48</sup> Der er tale om juridiske enheder, der udøver erhvervsmæssig finansiell virksomhed, og som har fået mandat fra en medlemsstat eller en medlemsstats enhed på centralt, regionalt eller lokalt niveau til at udføre udviklings- eller salgsfremmende aktiviteter.

område<sup>49</sup>, eller til EIB og EIF eller til en international finansiel institution (IFI) som f.eks. EBRD, uden at den pågældende enhed medinvesterer eller yder finansiering, anses en sådan finansiel formidler ikke for at være direkte støttemodtager. Dette gælder, uanset om den finansielle formidler modtager betaling for sine forvaltningsydelser. Dog skal overkompensation undgås. Hvis sådanne nationale erhvervsfremmende institutter også agerer uden for det offentlige område og udøver kommercielle aktiviteter på markedet, skal de dog for at udelukke statsstøtte sikre, at vederlaget for forvaltningstjenesterne ikke har afsmittende effekt på de kommercielle aktiviteter (se senere punkt i teksten).

Hvis gennemførelsen af finansielle instrumenter delegeres til en finansiel formidler som omhandlet i artikel 38, stk. 4, litra c), i forordningen om fælles bestemmelser, forekommer statsstøtte ikke, hvis den finansielle formidler modtager et vederlag, der er i overensstemmelse med markedsvilkårene. Godtgørelse, der er i overensstemmelse med markedsvilkårene, kan fastsættes på tre direkte måder:

- Formidleren er blevet udvalgt gennem en konkurrencebaseret, gennemsigtig, ikkediskriminerende procedure uden særlige betingelser (f.eks. udvælgelsesprocedure i overensstemmelse med direktiverne om offentlige indkøb<sup>50</sup>). I så fald formodes dens vederlag at være i overensstemmelse med markedssatserne  
eller
- Formidleren modtager en godtgørelse på markedsniveau, der fastsættes enten på grundlag af sammenlignelige transaktioner, der gennemføres af sammenlignelige private operatører i sammenlignelige situationer, eller ved hjælp af andre metoder (f.eks. omkostningsdækning plus en rimelig fortjeneste<sup>51</sup>).  
eller
- Formidleren modtager vederlag i overensstemmelse med forordningen om fælles bestemmelser og Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 480/2014<sup>52</sup>, som svarer til markedsvederlagene i sammenlignelige situationer.

---

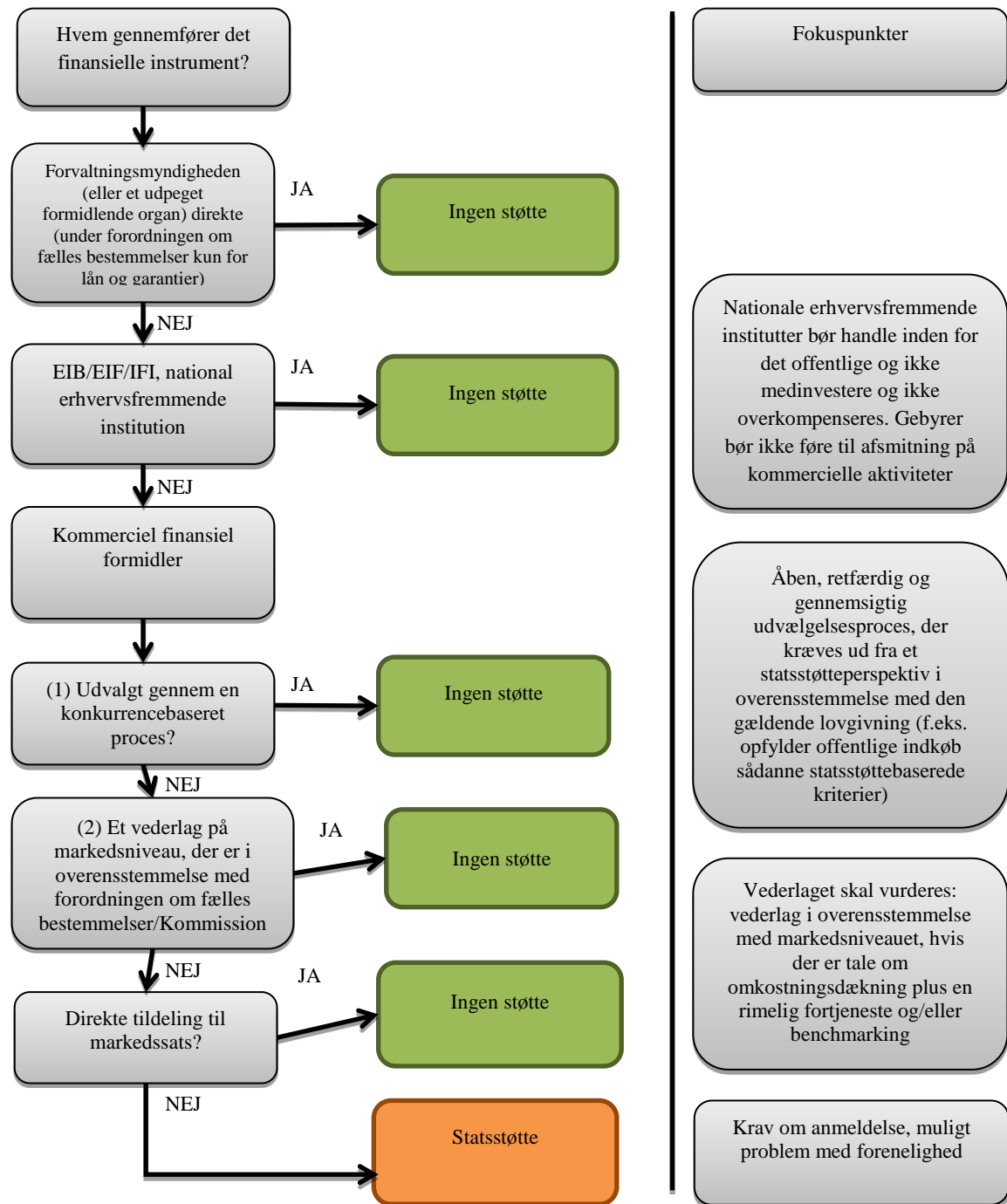
<sup>49</sup> Udviklingsbankens rammer for offentlige opgaver definerer, på hvilket område den kan operere. Definitionen af rammer for offentlige opgaver er baseret på identifikation af markedssvigt.

<sup>50</sup> Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EØS-relevant tekst — EUT L 94 af 28.3.2014) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EØS-relevant tekst — EUT L 94 af 28.3.2014).

<sup>51</sup> Rimelig fortjeneste fastsættes under hensyntagen til den typiske fortjeneste i den berørte sektor.

<sup>52</sup> Vederlaget til den finansielle formidler er i overensstemmelse med artikel 13 i delegeret forordning (EU) nr. 480/2014, og staten indrømmer ingen andre fordele. Se Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 480/2014 af 3. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som kan findes på: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0480>.

Figur 2: Beslutningstræ til vurdering af statsstøtte (gennem betaling for forvaltningstjenester) til et organ (finansiell formidler), der gennemfører finansielle instrumenter (Kilde: Kommissionens tjenestegrene)



## **2.2.2 Organer, der gennemfører finansielle instrumenter, og som investerer i egne balancemidler i de finansielle instrumenter<sup>53</sup> afstemt efter markedsvilkårene**

I forbindelse med finansielle instrumenter finansieret af ESI-fondene kan forvaltningsmyndighederne medinvestere og/eller indgå i risikodeling med de organer, der gennemfører finansielle instrumenter (finansielle formidlere/fondsforvaltere) for at skabe incitamenter og tilskynde til tilvejebringelse af yderligere finansiering til de endelige modtagere. I en sådan situation bringer de finansielle formidlere deres egne balancemidler i spil.

Generelt gælder det, at statsstøtte ikke forekommer, hvis medinvestering eller risikodeling (f.eks. i forbindelse med en garantifond) med den finansielle formidler i forbindelse med finansielle instrumenter følger markedsvilkårene, og finansieringen til slutmodtagerne anses som i overensstemmelse med markedsvilkårene. Der foreligger heller ingen fordel i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1, og dermed ingen statsstøtte, hvis den finansielle formidler samlet set får et lavere afkast, end vedkommende ville have fået, hvis formidleren havde investeret sine egne midler i et lignende risikoinstrument uden for det finansielle instrument.

Afhængigt af typen af finansielt instrument gælder der forskellige overvejelser ved vurderingen af, om finansielle instrumenter er i overensstemmelse med markedsvilkårene.

Som det også er beskrevet i meddelelsen om begrebet statsstøtte og nærmere forklaret i dette arbejdsdokument, kan overensstemmelse med markedsvilkårene fastslås direkte (på et "pari passu-grundlag" eller ved hjælp af en konkurrencebaseret, gennemsigtig, ikkediskriminerende procedure uden særlige betingelser) eller vurderes på grundlag af benchmarking eller andre metoder (se mere under punkt 2.2.1 og 2.2.2).

Da formålet med finansielle instrumenter er at mobilisere yderligere finansiering til støtte for målrettede investeringer, er finansielle instrumenter, der er i overensstemmelse med markedsvilkårene, dog muligvis ikke egnede til at afhjælpe markedssvigt og nå visse politiske mål.

Hvis det finansielle instrument indebærer en fordel, er de finansielle formidlere ikke statsstøttemodtagere, hvis fordelene overføres fuldt ud til slutmodtagerne (de opnår ikke selv fordele).

Vurdering af fuld overførsel af fordele kræver en kvantificering af den støtte, der indgår i et finansielt instrument, som derefter overføres til slutmodtagerne i form af favorable finansieringsvilkår (f.eks. en rentesats under markedrenten), og derfor kan den pr. definition kun foretages for finansielle formidlere, hvor støtten er gennemsigtig<sup>54</sup>. En sådan kvantificering er mulig for alle gældsinstrumenter samt garantier eller tilbagebetalingspligtige forskud, for hvilke der findes en metode<sup>55</sup>, som Kommissionen tidligere har anmeldt og godkendt.

---

<sup>53</sup> Finansielle formidlere kan investere egne balancemidler (f.eks. banker), eller tredjepartsinvestorer, der ikke er involveret i gennemførelsen af finansielle instrumenter, kan investere midler (f.eks. investering i investeringsfonde).

<sup>54</sup> Støtten anses som gennemsigtig, når den ydes i form af lån og garantier, for hvilke støtteelementet i instrumentet kan beregnes præcist på forhånd, uden at det er nødvendigt at foretage en risikovurdering.

<sup>55</sup> Et eksempel på en godkendt beregningsmetode er SA.37256 Tyskland — Ændringer af metoderne til beregning af støtteelementet i garantier (N 197/2007, ændret ved N 541/2007 og N 762/2007).

### **2.2.1. Egenkapital- og kvasiegenkapitalinstrumenter i overensstemmelse med markedsvilkårene**

Et egenkapital- eller kvasiegenkapitalinstrument anses for at være i overensstemmelse med markedsvilkårene, og der er ingen støtte til medinvestorerne og de finansielle formidlere i følgende to scenarier:

- Når egenkapital- eller kvasiegenkapitalinvesteringen foretages på pari passu-basis mellem staten og de private investorer under overholdelse af kriterierne i betragtning 86-87 i meddelelsen om begrebet statsstøtte<sup>56</sup>, formodes den offentlige egenkapital- eller kvasiegenkapitalinvestering at være i overensstemmelse med markedsvilkårene. Som der også henvises til under punkt 3.3, litra a), i denne vejledning, skal følgende centrale betingelser tages i betragtning, for at en investering anses som foretaget på pari-passu-basis:
  - Offentlige organers og private investorers medvirken følger samme tidsplan.
  - Offentlige organer og private investorer har samme vilkår og betingelser (dvs. risiko og vederlag bør være de samme).
  - Offentlige organer og private investorer har samme udgangspunkt.
  - Finansieringen fra private investorer er økonomisk afgørende. Ifølge retningslinjerne for risikofinansiering anses mindst 30 % af de private investeringer som en økonomisk afgørende andel<sup>57</sup>.
  - Private investorer er private økonomiske aktører, der agerer på normale markedsvilkår.
- Hvis private medinvestorer ikke medvirker (dvs. kun offentlige midler), eller hvis andelen af private saminvesteringer ikke er afgørende (dvs. <30 %), kan egenkapital- eller kvasiegenkapitalinstrumentets overensstemmelse med markedsvilkårene fastslås på grundlag af benchmarking eller andre vurderingsmetoder, jf. betragtning 98-105 i meddelelsen om begrebet statsstøtte. En pålidelig forretningsplan bør i praksis påvise, at det forventede afkast af den offentlige investering er sammenligneligt med eller lavere end det normale forventede markedsafkast.

### **2.2.2. Gældsinstrumenter i overensstemmelse med markedsvilkårene**

**For låneinstrumenter** — hvor staten yder ESI-fondsmidler og nationale offentlige midler til den finansielle formidler med det formål at medfinansiere en portefølje af lån til slutmodtagerne:

- kan lånet anses for at være i overensstemmelse med markedsvilkårene, og statsstøtte til de medfinansierende finansielle formidlere forekommer ikke,
  - hvis ESI-fondsmidlerne og de nationale offentlige midler er pari passu med midlerne fra private investorereller

<sup>56</sup> Se afsnit 4.2.3.1, litra i), punkt 86-88, i meddelelsen om begrebet statsstøtte, jf. fodnote 3 og 26.  
<sup>57</sup> Punkt 34 i Kommissionens meddelelse om retningslinjer for statsstøtte til fremme af risikofinansieringsinvesteringer (EUT C 19 af 22.1.2014, s. 4), som findes på:  
[https://ec.europa.eu/competition/state\\_aid/modernisation/risk\\_finance\\_guidelines\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/risk_finance_guidelines_en.pdf).



- hvis de gældende rentesatser er i overensstemmelse med markedssatserne i referencesatsmeddelelsen ("RRC")<sup>58</sup>.

**For garantiinstrumenter** — hvis staten yder en garanti (eller en modgaranti) til den finansielle formidler til delvis dækning af risikoen ved den underliggende låneportefølje, kan den anses for at være i overensstemmelse med markedsvilkårene, og statsstøtte til finansielle formidlere forekommer ikke, hvis garantien ydes i overensstemmelse med garantimeddelelsen<sup>59</sup>:

- Garantimeddelelsen skitserer, hvilke betingelser der skal opfyldes for at udelukke statsstøtte ved både individuelle garantier og garantiordninger. Dette er tilfældet, når formidleren fortsat oppebærer mindst 20 % af risikoen på pari passu-basis i hver transaktion og betaler en markedsbaseret pris for garantien, der afspejler både garantiens og det underliggende låns egenskaber.
- For så vidt angår garantier for SMV'er, angiver garantimeddelelsen safe harbour-præmier baseret på låntagerens rating, og de betragtes som mindste markedssatser.
- I forbindelse med garantiordninger skal de opkrævede præmier dække de normale risici, der er forbundet med garantien, ordningens administrationsomkostninger og en årlig forrentning af en tilstrækkelig kapital<sup>60</sup>, også når denne ikke eller kun delvist foreligger.
- Garantipræmier på markedsniveau er i overensstemmelse med de metoder, som Kommissionen allerede har godkendt efter deres anmeldelse, forudsat at den godkendte metode udtrykkeligt omhandler den type garantier og den type underliggende transaktioner, der er tale om.

### **2.2.3. *Gældsinstrumenter med manglende overensstemmelse med markedsvilkårene, men hvor den finansielle fordel overføres fuldt ud til de endelige modtagere***

Selv når et finansielt instrument ikke er i overensstemmelse med markedsvilkårene, betragtes finansielle formidlere ikke som modtagere af statsstøtte, hvis støtten overføres fuldt ud til de endelige støttedtagere. Det er pr. definition kun muligt for finansielle instrumenter, hvor støttetildelingen er gennemsigtig (lån og garantier), og hvor instrumentets støttedel kan beregnes præcist. For at der er tale om fuld overførsel, skal de endelige modtageres økonomiske fordel nedsættes tilsvarende (se detaljerede retningslinjer i boksen herunder).

---

<sup>58</sup> Meddelelse fra Kommissionen om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (EUT C 14 af 19.1.2008, s. 6), som findes på:  
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:52008XC0119\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:52008XC0119(01)).

Bemærk, at RRC kun angiver referencesatser for markedsrenter i situationer, hvor sammenlignelige markedstransaktioner ikke er lette at udpege. Dette gælder i højere grad for transaktioner for begrænsede beløb og/eller transaktioner, hvor SMV'er indgår.

<sup>59</sup> Kommissionens meddelelse om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte i form af garantier (EUT C 155 af 20.6.2008, s. 10) og berigtigelse til Kommissionens meddelelse om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte i form af garantier (EUT C 244 af 25.9.2008, s. 32).

<sup>60</sup> Yderligere retningslinjer vedrørende begrebet tilstrækkelig kapital findes i garantimeddelelsens afsnit 3.4.

*Figur 3: Generelle retningslinjer for en mekanisme til fuld overførsel af støtte til endelige modtagere*

Trin  
1.

- **Kvantificering af støtten til den finansielle formidler:** Generelt svarer støtten til forskellen mellem den pris, der opkræves af den finansielle formidler (som kan være nul), og markedsprisen for et sådant instrument. Markedsprisen kan enten være de markedsreferencesatser, der er fastsat i RR-meddelelsen for lån, i garantimeddelelsen eller i referencesatser og metoder, som Kommissionen har godkendt for garantier. I tilfælde af egenkapital betragtes hele det nominelle beløb som støtte. De foreliggende retningslinjer og statsstøttebeslutninger fra Kommissionen dækker ikke hele den vifte af finansieringsstrukturer, der anvendes i finansielle instrumenter. I tilfælde af mere komplekse garanti- og lånestrukturer (f.eks. en first loss-garanti mod en garanti, der dækker alle tab), der involverer **både** statslige og ikke-statslige midler, er det ikke altid ligetil at afgøre, hvilken del af fordelene der kan hidrøre fra statsmidler. Anvendelsen af hele den fordel, der indgår i garantien (fordel hidrørende fra finansiering både via statsmidler og ikke-statsmidler) som erstatning for bruttosubventionsækvivalenten (BSÆ), ville være en forsigtig tilgang ud fra et statsstøtteperspektiv, da det sandsynligvis ville indebære en overvurdering af den fordel, der kan tilskrives statsmidler. Medlemsstaten har også mulighed for at meddele en passende beregningsmetode.

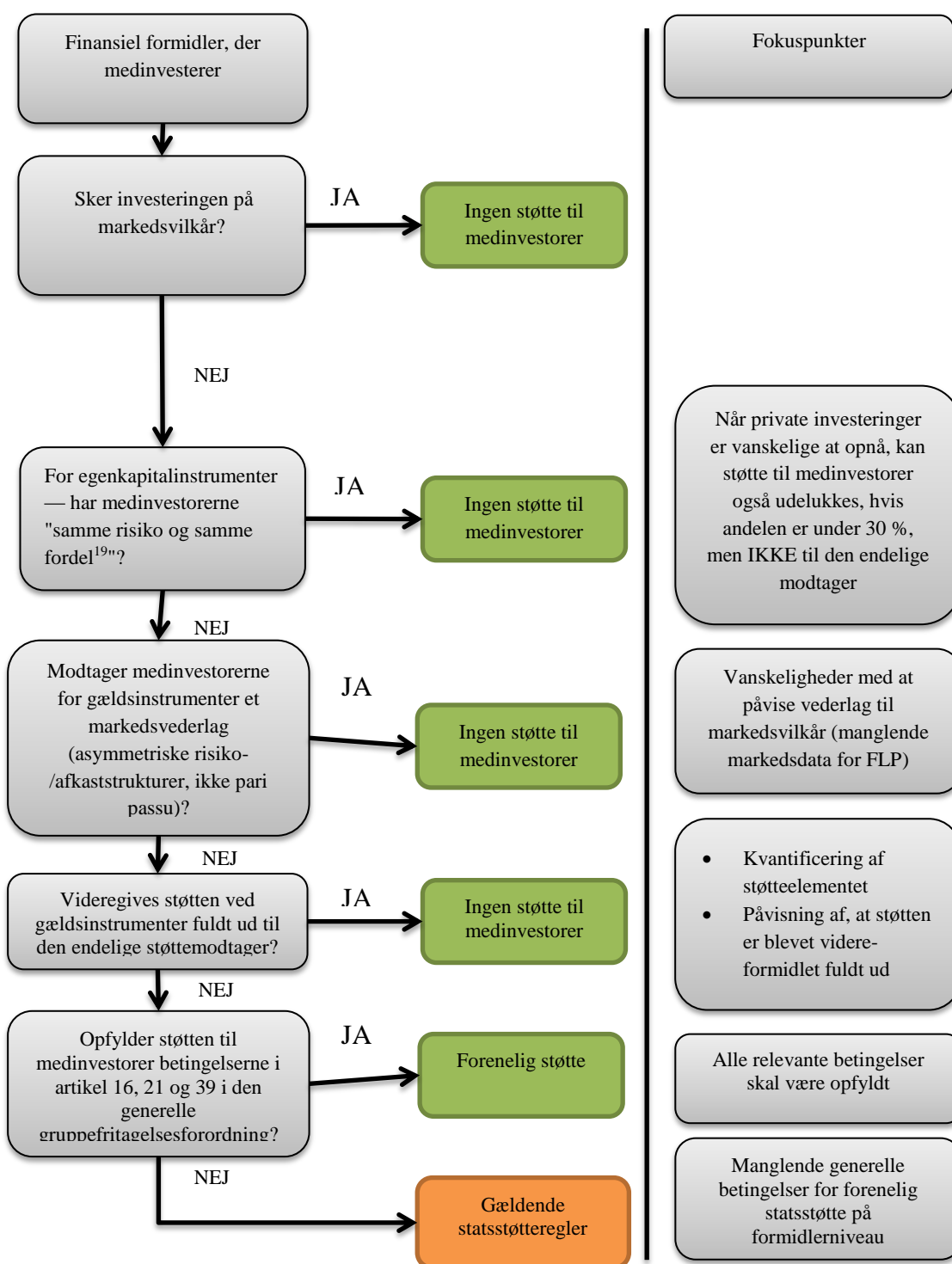
Trin  
2.

- **Kvantificeret støtte fra den finansielle formidler til de endelige modtagere:** For at sikre, at den finansielle fordel overføres fuldt ud, er der behov for en tilsvarende nedsættelse af prissætningen på lån, der ydes til de endelige modtagere. I tilfælde af et lån, der ydes til en nedsat rente til en låntager, er BSÆ forskellen mellem den anvendte rentesats og markedsrenten. I denne situation kan tilnærmede værdier i RRC normalt anvendes som referencepunkt.

Trin  
3.

- **De to dele skal være ens for at påvise, at støtten er videregivet fuldt ud:** Bruttosubventionsækvivalenten for de lån, der ydes til de endelige modtagere (på trin 2), bør være den samme som eller højere end den bruttosubventionsækvivalent, der er indeholdt i et finansielt instrument, der ydes til den finansielle formidler (på trin 1), for at påvise, at hele støtten er videregivet til den endelige støttemodtager, og at der ikke er nogen støtte tilbage hos den finansielle formidler.

Figur 4: Beslutningstræ til vurdering af statsstøtte til en medfinansierende finansiel formidler



Kilde: Kommissionens tjenestegrene<sup>61</sup>

<sup>61</sup> Figur 3 omhandler statsstøtte til en medfinansierende formidler. En investering på samme vilkår (også kaldet en pari passu-investering) (som defineret i Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte) med både private midler og statslige midler bringer statsbidraget i overensstemmelse med markedsvilkårene. Den private medinvestor og staten kan imidlertid investere på basis af "samme risiko, samme fordele" og ikke opfylde de øvrige pari passu-betingelser (f.eks. kriteriet

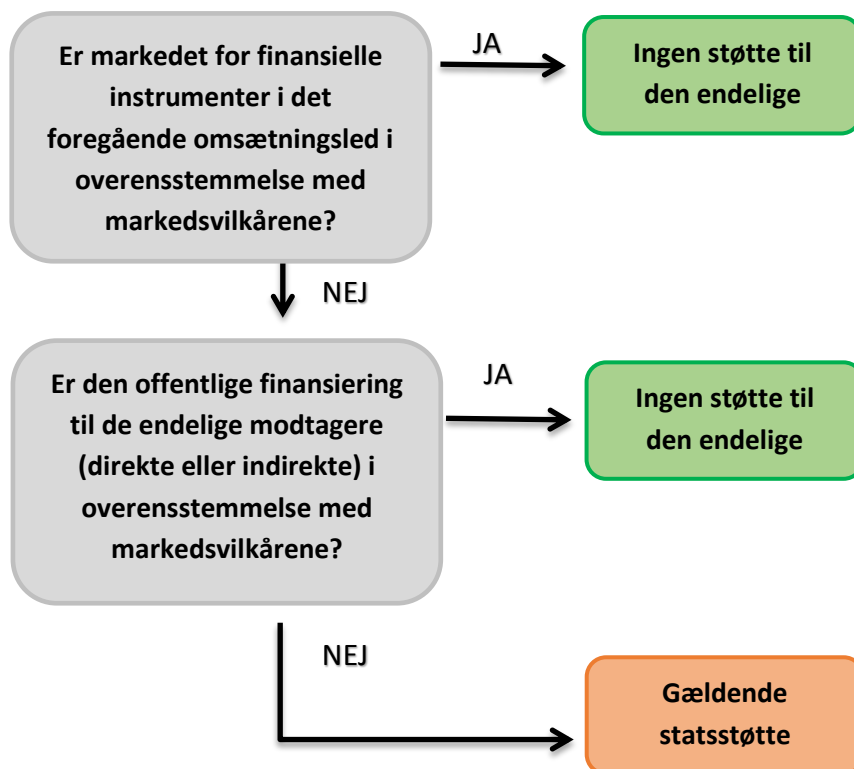
## 2.3. Finansiering til de endelige modtagere

### a. Finansiering på markedsvilkår

Finansiering fra finansielle formidlere til de endelige modtagere anses for at være i overensstemmelse med markedsvilkårene og indebærer derfor ikke statsstøtte:

- Hvis det finansielle instrument anses for at være i overensstemmelse med markedsvilkårene i det foregående led, er det automatisk i overensstemmelse med markedsvilkårene på slutmodtagerniveau. Det er ikke nødvendigt at vurdere statsstøtten særskilt på slutmodtagerniveau.
- Hvis det finansielle instrument ikke er i overensstemmelse med markedsvilkårene i det foregående led, skal det påvises, at den finansiering, der ydes til de endelige modtagere, er i overensstemmelse med markedsvilkårene (f.eks. på grundlag af garantimeddelelsen eller RRC).
- Hvis andre offentlige midler optræder i de næste led, dvs. at der kun ydes finansiering til den endelige modtager direkte, skal disse midlers overensstemmelse med markedsvilkårene vurderes særskilt.

Figur 5: Beslutningstræ til vurdering af overensstemmelse med markedsvilkårene på slutmodtagerniveau



Kilde: Kommissionens tjenestegrene

---

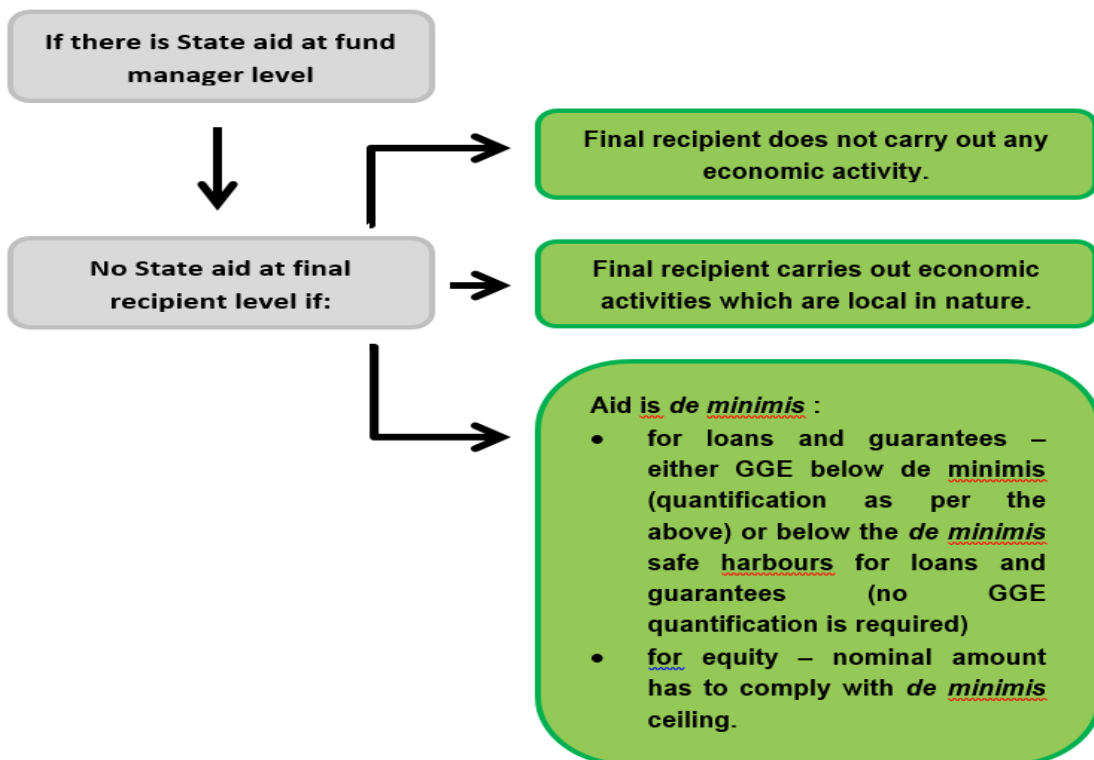
om afgørende bidrag). Investeringsprincippet "samme risiko, samme fordele" bringer ikke det statslige bidrag i overensstemmelse med markedsvilkårene, men det er tilstrækkeligt til at udelukke støtte til den private medinvestor, der investerer på samme niveau.

**b. Finansiering, der ikke er i overensstemmelse med markedsvilkårene, men som ikke indebærer statsstøtte på slutmodtagerniveau**

Når de finansielle instrumenter ikke er i overensstemmelse med markedsvilkårene, og der foreligger en fordel for de finansielle formidlere, anses fordelene for i det mindste delvist eller fuldt ud at komme de endelige modtagere til gode i form af bedre finansieringsvilkår. En sådan finansiering på bedre vilkår end markedsvilkårene udgør ikke statsstøtte til de endelige modtagere, hvis:

- de ikke udøver erhvervsmæssig virksomhed finansieringen ikke er direkte til en blandet portefølje af økonomiske og ikke-økonomiske modtagere eller
- de kun udøver erhvervsmæssig virksomhed af rent lokal karakter, således at foranstaltningen ikke påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne<sup>62</sup>, eller
- støtten er de minimis<sup>63</sup>:
  - for lån og garantier — enten BSÆ under de minimis-loftet (kvantificering i henhold til ovenstående) eller under de minimis "safe harbours" for lån og garantier (der kræves ingen kvantificering af BSÆ)
  - for egenkapital — det nominelle beløb skal være i overensstemmelse med de minimis-loftet.

Figur 6: Beslutningstræ til vurdering af forekomst af statsstøtte ved finansiering, der ikke er i overensstemmelse med markedsvilkårene



Kilde: Kommissionens tjenestegrene

<sup>62</sup> [Case T-728/17 Marinvest & Porting v Commission](#)

<sup>63</sup> Se Kommissions forordning (EU) nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte (EØS-relevant tekst — EUT L 352 af 24.12.2013).

### 3. Foreneligheden af den statsstøtte, der indgår i finansielle instrumenter

#### 3.1. Typiske situationer, hvor statsstøtte indgår i finansielle instrumenter

Der vil typisk være tale om statsstøtte på det finansielle formidlingsniveau (eller til tredjepartsinvestorer, hvis formidleren er en fond), når finansielle instrumenter ikke er i overensstemmelse med markedsvilkårene, og den finansielle fordel ikke fuldt ud videregives til de endelige modtagere:

- For egenkapitalinstrumenter/kvasi-egenkapitalinstrumenter: I tilfælde af asymmetrisk fordeling af risiko og fordele mellem offentlige og private investorer i samme risikoklasse kan de private investorer beskyttes mod risici (f.eks. at "first loss"-delen tages af den offentlige investor, prioriteringsorden i tilfælde af insolvens, forrang frem for offentlige investorer) eller får fordele i form af mere attraktive afkast (f.eks. prioriteret afkast i tid, bedre end pro rata-andel af overskuddet) sammenlignet med medlemsstaten. En sådan asymmetrisk fremgangsmåde kan kræves af private investorer, hvis det forventede afkast af den offentlige egenkapital- eller kvasiegenkapitalinvestering i mangel af statsmidler kommer til at ligge under markedsniveauet.
- For låne- og garantiinstrumenter: Hvis lånet eller garantiinstrumentet ikke prissættes på markedsniveau og kun i tilfælde af garantier oppebærer den finansielle formidler mindre end 20 % af risikoen.

Under finansielle instrumenter, der ikke er i overensstemmelse med markedsvilkårene, anses fordelene for som minimum delvist at være videregivet til de endelige modtagere (uden det finansielle instrument ville de endelige modtagere ikke kunne opnå finansieringen på de samme betingelser, eller der ville ikke være nogen finansiering til rådighed).

#### 3.2. Muligheder i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning — uden anmeldelse

Generelt kan finansielle instrumenter, som kun indeholder statsstøtte til de endelige støttemodtagere, gennemføres i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning. I henhold til hovedparten af artiklerne i den generelle gruppefritagelsesforordning skal støtten være gennemsigtig og kun på støttemodtagerniveau, hvilket reelt udelukker finansielle instrumenter, der indeholder støtte på det finansielle formidlingsniveau (dvs. når støtten ikke kan videregives fuldt ud). Det betyder, at finansielle instrumenter, der ikke er i overensstemmelse med markedsvilkårene, og hvor finansielle formidlere medvirker, kan gennemføres i henhold til hovedparten af artiklerne i den generelle gruppefritagelsesforordning, men at den økonomiske fordel ved støtten skal videregives fuldt ud til de endelige modtagere (fuld videregivelse af den økonomiske fordel ved støtten er beskrevet ovenfor).

Den generelle gruppefritagelsesforordning dækker imidlertid nogle få politikområder (risikofinansiering, regional byudvikling, energieffektivitetsprojekter i bygninger), hvor finansielle instrumenter, der indeholder statsstøtte til både finansielle formidlere og endelige modtagere, kan betragtes som forenelige med det indre marked. Hvis det finansielle instrument opfylder alle betingelserne i de konkrete artikler, er det ikke nødvendigt at kvantificere støttedelen<sup>64</sup>. Der skal tages hensyn til alle relevante

---

<sup>64</sup> Med undtagelse af artikel 39 i den generelle gruppefritagelsesforordning, der kræver fuld videregivelse.

bestemmelser i kapitel I i den generelle gruppefritagelsesforordning. De vigtigste betingelser for hver af disse tre artikler er følgende (disse lister er ikke udtømmende):

#### ARTIKEL 16 I DEN GENERELLE GRUPPEFRITAGELSESFORORDNING — STØTTE TIL REGIONAL BYUDVIKLING

##### Horisontale betingelser:

- Anmeldelsestærskel — 20 mio. EUR pr. støtteberettiget projekt.
- Gennemsigtighed i støtten — støtte til regional byudvikling, hvis betingelserne i artikel 16 er opfyldt.

##### Betingelser i artikel 16:

- Gennemføres i støtteberettigede områder og medfinansieres af de europæiske struktur- og investeringsfonde.
- Kan tage form af egenkapital, kvasiegenkapital, lån, garantier eller en blanding heraf.
- Forvaltere af byudviklingsfonde og uafhængige private investorer udvalgt gennem en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende indkaldelse.
- Mindstekrav til supplerende bidrag fra private investorer (30 %).
- First loss-andel afholdt af medlemsstaten kan højst udgøre 25 %.
- Garantisatsen begrænses til 80 %, og en medlemsstats samlede tab begrænses til 25 % af den underliggende garanterede portefølje.
- Finansiell formidler forvaltet på et kommercielt grundlag. Dette kan antages, når en række betingelser er opfyldt, f.eks. at der foreligger en investeringsstrategi og et vederlag, der følger markedspraksis.

---

#### ARTIKEL 21 I DEN GENERELLE GRUPPEFRITAGELSESFORORDNING — STØTTE INDEHOLDT I RISIKOFINANSIERINGSFORANSTALTNINGER



## Horisontale betingelser:

- Anmeldelsestærskel — 15 mio. EUR pr. støtteberettiget virksomhed.
- Støttens gennemsigthed — risikofinansieringsstøtte betragtes som gennemsigtig, hvis den opfylder alle betingelserne i artikel 21.

## Betingelser i artikel 21:

- Støtteberettigede SMV'er er unoterede SMV'er, der ikke har været aktive på noget marked, eller som har været aktive på et marked i mindre end syv år efter deres første kommercielle salg, eller som har brug for en første investering, som er større end 50 % af deres gennemsnitlige årsomsætning for at trænge ind på et nyt produktmarked eller geografisk marked.
- Opfølgende investeringer er mulige, da en række betingelser er opfyldt.
- Finansielle formidlere samt investorer eller fondsforvaltere udvælges gennem en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende indkaldelse.
- Højst 15 mio. EUR pr. SMV. Det omfatter hele egenkapitalfondens investering.
- På de støtteberettigede virksomheders niveau kan risikofinansieringsstøtte tage form af egenkapital, kvasiegenkapitalinvesteringer, lån, garantier eller en blanding heraf.
- Mindstekrav til yderligere bidrag fra private investorer.
- First loss-andel afholdt af medlemsstaten kan højst udgøre 25 %.
- Finansiell formidler forvaltet på et kommercielt grundlag. Dette kan antages, når en række betingelser er opfyldt, f.eks. at der foreligger en investeringsstrategi og interessesammenfald med den offentlige investor.
- Den finansielle formidler skal påvise, at vedkommende anvender en mekanisme, der sikrer, at alle fordelene i videst muligt omfang videregives til de endelige modtagere.

## **ARTIKEL 39 I DEN GENERELLE GRUPPEFRITAGELSESFORORDNING — STØTTE TIL ENERGIEFFEKTIVITETSPROJEKTER I BYGNINGER**

### Horisontale betingelser:

- Anmeldelsestærskel — 10 mio. EUR pr. støtteberettiget projekt.
- Gennemsigthed i støtten — støtte til energieffektivitetsprojekter, hvis betingelserne i artikel 39 er opfyldt.

### Betingelser i artikel 39:

- Ydes i form af et indskud af offentlig kapital, indskud af egenkapital, en garanti eller et lån til en energieffektivitetsfond eller en anden finansiel formidler, som overfører støtten i sin helhed til de endelige støttemodtagere, som er bygningens ejere eller lejere.
- Tilbagebetalingen må ikke være under lånets pålydende værdi.
- Mindstekrav til supplerende bidrag fra private investorer (30 %).
- Finansielle formidlere samt investorer eller fondsforvaltere udvælges gennem en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende indkaldelse.
- First loss-andel afholdt af medlemsstaten kan højst udgøre 25 %.
- Garantisatsen begrænses til 80 %, og en medlemsstats samlede tab kan højst være på 25 % af den portefølje, for hvilken garantien er udstedt.
- Finansiel formidler forvaltet på et kommercielt grundlag. Dette kan antages, når en række betingelser er opfyldt, f.eks. at der foreligger en investeringsstrategi og et vederlag, der følger markedspraksis.

### 3.3. Anmeldelse og vurdering foretaget af Kommissionen

Statsstøtte, der kan forekomme på ethvert niveau i et finansielt instrument, som ikke falder ind under den generelle gruppefritagelsesforordning, skal anmeldes til Kommissionen, inden sådanne finansielle instrumenter gennemføres.

Finansielle instrumenter, der yder finansiering, som indeholder statsstøtte til finansielle formidlere/medinvestorer, men som ikke opfylder betingelserne for risikofinansiering i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning, kan vurderes på grundlag af retningslinjerne for risikofinansiering. Finansielle instrumenter, der er rettet mod andre politikområder, vil blive vurderet direkte i henhold til TEUF og vil, hvor det er relevant, tilsvarende anvende principperne i retningslinjerne for risikofinansiering, for så vidt angår støtte til finansielle formidlere/medinvestorer.

Kommissionen vil i sin vurdering afveje støtteforanstaltningens nødvendighed og proportionalitet med hensyn til at nå et fællesskabsmål i forhold til den konkurrencefordrejning, den medfører.

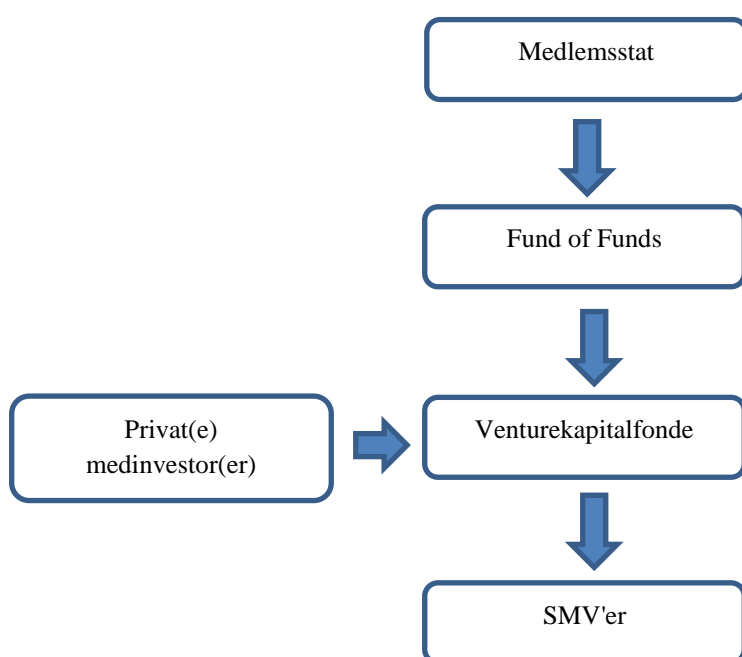
#### 4. Illustrative eksempler og specifikke statsstøttehensyn efter type af finansielle instrumenter

Dette afsnit indeholder tre casestudier, der illustrerer, hvordan de ovenfor skitserede tilgange kan anvendes i praksis.

##### 4.1. Egenkapitalinstrument for SMV'er

Emnet for dette casestudie er et egenkapitalfinansieringsinstrument for SMV'er: For at lette SMV'ers adgang til finansiering oprettes og forvaltes en fund of funds (FoF) af den nationale erhvervsfremmende bank/udviklingsbank. Fonden investerer i forskellige venturekapitalfonde, der investerer i SMV'er. To scenarier vil blive overvejet: En pari passu-investering med private medinvestorer i venturekapitalfondene og en ikke-pari passu-investering.

Figur 7: illustration af egenkapitalinstrumentet for SMV'er



#### Indgår statsstøtte?

##### Fund of funds (FoF)

- Tilvejebringelse af offentlig finansiering til fund of funds. FoF har form af en særlig konto hos FoF-forvalteren og bruges kun til at overføre midler til de næste led, uden at der udøves erhvervmæssig virksomhed.
- Vederlag til FoF-forvalteren. Den udpegede FoF-forvalter er en national erhvervsfremmende bank.
  - Hvis den nationale erhvervsfremmende bank udelukkende agerer inden for det offentlige område, betragtes den ikke som støttemodtager.
  - I alle andre tilfælde (en national erhvervsfremmende bank, der også er aktiv inden for kommercielle aktiviteter) kan det ikke antages, at

vederlaget er i overensstemmelse med markedsvilkårene. I så fald har medlemsstaten foretaget benchmarking og fastsat vederlaget i overensstemmelse med markedspraksis eller i overensstemmelse med artikel 13 i Kommissionens delegerede forordning, så det modsvarer markedsvederlag i sammenlignelige situationer. FoF's vederlag er derfor i overensstemmelse med markedsvilkårene.

### **Scenario 1 — FoF foretager investeringer i overensstemmelse med markedsvilkårene, og statsstøtte forekommer ikke**

#### **Vurdering på niveauet finansielle formidlere/medinvestorer (venturekapitalfonde)**

- Vederlag til venturekapitalfondsforvaltere. Fondsforvalterne er blevet udvalgt i en åben og konkurrencebaseret udvælgelsesproces, og forvaltningsvederlaget antages derfor at være i overensstemmelse med markedsvilkårene. Der er derfor ikke tale om statsstøtte på venturekapitalfondsforvalternes niveau.
- FoF-egenkapitalinvesteringer i venturekapitalfonde. Fonden investerer i venturekapitalfonde på pari passu-vilkår med de andre private medinvestorer, og mindst 30 % af den samlede investering i venturekapitalfondene kommer fra private medinvestorer. FoF-investeringen anses derfor for at være i overensstemmelse med markedsvilkårene, og der forekommer ikke statsstøtte på de private medinvestorerens niveau i venturekapitalfondene. En privat pari passu-investering på under 30 % af den samlede investering ville være tilstrækkelig til at udelukke støtte til private medinvestorer (da de ikke har mere fordelagtige betingelser), men det ville ikke være tilstrækkeligt til at fastslå, at FoF-investeringen i venturekapitalfonde var i overensstemmelse med markedsvilkårene, og der kan derfor være tale om støtte til de virksomheder, der investeres i.

#### **Vurdering på slutmodtagerniveau (SMV'er)**

- Venturekapitalfondenes egenkapitalinvesteringer i SMV'er. Da FoF-investeringen i venturekapitalfonde anses for at være i overensstemmelse med markedsvilkårene og ikke indebærer statsstøtte, er der ikke nogen statsstøtteandel i de egenkapitalinvesteringer, som venturekapitalfondene har ydet til SMV'er.

### **Scenario 2 — FoF-investeringer til mere favorable vilkår end markedsvilkårene og statsstøtte**

#### **Vurdering på niveauet for finansielle formidlere/medinvestorer (venturekapitalfonde)**

- FoF-egenkapitalinvesteringer i venturekapitalfonde. Fonden investerer i venturekapitalfonde på vilkår, der er mere favorable end markedsvilkårene, f.eks. med asymmetrisk risiko-/afkastfordeling til fordel for de private medinvestorer i venturekapitalfondene. I dette scenario, hvor det forventede afkast ville være større end venturekapitalfondenes forventede afkast af lignende risikoinvesteringer uden for det finansielle instrument, forekommer statsstøtte på det private medinvestorniveau i venturekapitalfondene.

#### **Vurdering på niveauet for slutmodtagere (SMV'er)**

- Venturekapitalfondenes egenkapitalinvesteringer i SMV'er. Eftersom FoF-investeringen i venturekapitalfonde indebærer statsstøtte, anses statsstøtte for som

minimum delvist at komme de endelige støttemodtagere til gode, og der er således tale om statsstøtte på SMV-niveau.

### Er statsstøtten i forenelig med det indre marked (scenario 2)?

Hvis statsstøtte forekommer, kan den betragtes som forenelig med det indre marked under følgende betingelser:

- a. Den generelle gruppefritagelsesforordning: Eftersom de finansielle instrumenter omfatter statsstøtte på privat medinvestorniveau, er det kun artikel 21, der kan gøre denne statsstøtte forenelig med det indre marked i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning. For at overholde artikel 21 i den generelle gruppefritagelsesforordning skal alle de horisontale betingelser i den generelle gruppefritagelsesforordning og de specifikke betingelser i artikel 21 overholdes. Instrumentet kan f.eks. kun være rettet mod SMV'er i den tidlige fase og skal tiltrække mindst 30 % privat kapital.
- b. Retningslinjerne for risikofinansiering: Hvis det finansielle instrument ikke opfylder betingelserne i artikel 21 i den generelle gruppefritagelsesforordning, kan det anmeldes til Kommissionen. Kommissionen vurderer derefter instrumentet på grundlag af retningslinjerne for risikofinansiering.

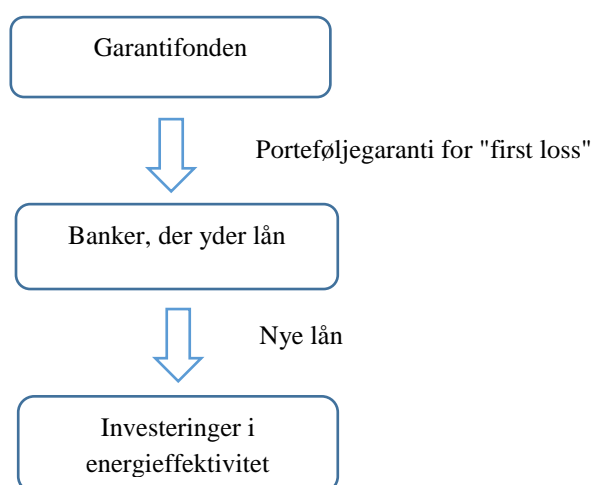
### 4.2. Porteføljegarantiinstrumenter med loft for investeringer i energieffektivitet

For at støtte investeringer i energieffektivitet opretter medlemsstaten en garantifond, der forvaltes af en national erhvervsfremmende bank.

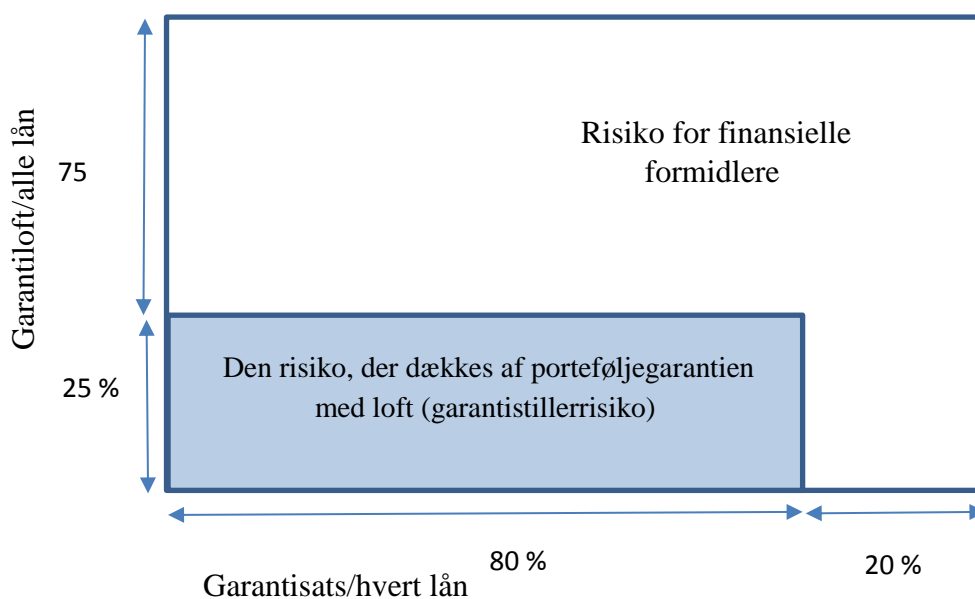
Garantifonden tilbyder garantier omfattet af et loft til finansielle formidlere vedrørende en portefølje af nyudstedte lån til virksomheders investeringer i energieffektivitet med en garantisats på 80 % for hvert enkelt lån og op til et samlet loft på 25 % af hele låneporteføljen. Garantien udstedes gratis (f.eks. betales der ikke noget garantigebyr af de finansielle formidlere).

De endelige modtagere er en blanding af fysiske personer (som ikke udøver erhvervmæssig virksomhed) og SMV'er.

Figur 8: illustration af porteføljegarantiinstrumentet for energieffektivitet



Figur 9: Grafisk illustration af porteføljegarantien med loft



### Indgår statsstøtte?

#### **Vurdering på niveauet for det organ, der gennemfører garantifonden (garantifonden)**

- Vederlag til det organ, der gennemfører garantifonden. Eftersom den nationale erhvervsfremmende bank, der forvalter garantifonden, bliver udpeget (ingen konkurrencebaseret udvælgelse) gennem en direkte tildeling af kontrakten og udøver erhvervmæssig virksomhed, kan det ikke antages, at dens vederlag er i overensstemmelse med markedsvilkårene. I så fald skal medlemsstaten foretage benchmarking og fastsætte vederlaget i overensstemmelse med markedspraksis eller fastsætte vederlaget i overensstemmelse med forordningen om fælles bestemmelser og de relevante statsstøtteregler. Hvis dette er tilfældet, forekommer statsstøtte ikke på dette niveau.
- ESI-fondenes bidrag (kapitaltilførsel) til garantifonden. Garantifonden oprettes som en særskilt juridisk enhed, en forvaltningskonto eller en separat finansieringsblok og er blot et instrument til at overføre midlerne til de næste led. Den er derfor ikke modtager af statsstøtte.

#### **Vurdering på niveauet for finansielle formidlere (banker), der yder kommercielle lån**

- Porteføljegaranti med loft til banker, der yder kommercielle lån. Mindst 20 % af risikoen oppebæres af bankerne, hvilket er i overensstemmelse med garantimeddelelsen. Da garantien ydes vederlagsfrit, kan den imidlertid ikke anses for at være i overensstemmelse med markedsvilkårene. Den kan derfor i princippet udgøre statsstøtte til finansielle formidlere.
- Hvis bankerne imidlertid fuldt ud videregiver støtten til de endelige støttemodtagere, forekommer der ikke statsstøtte, der forbliver på deres niveau. For at der kan etableres en sådan mekanisme til fuld videregivelse, skal støtteandelen i den porteføljegaranti med loft, som ydes til banken, kvantificeres

(forskellen mellem det garantigebyr på nul, som den nationale erhvervsfremmende bank opkræver, og markedsgebyret), og den tilsvarende nedsættelse af udlånssatserne (for det samme støttebeløb, som banken har modtaget) anvendes på de endelige støttemodtagere. Hvis de to elementer udligner hinanden, er det dokumenteret, at støtten overføres fuldt ud til de endelige støttemodtagere.

- Det er vanskeligt at beregne den støtteandel, der stammer fra det manglende garantigebyr, da det kun dækker en del af den støtte, som bankerne kan modtage. Garantimeddelelsen indeholder ikke konkrete retningslinjer for markedsreferencesatser for porteføljegarantier (med eller uden loft), men fastsætter det generelle princip, at garantien skal være selvfinansierende, og at gebyret bør afspejle risikoen ved den underliggende portefølje.
- I tvivlstilfælde skal medlemsstaterne i forbindelse med mere komplekse strukturer i finansielle instrumenter give meddelelse om en kvantificeringsmetode, der tager højde for den type garantier og den type underliggende transaktioner, der er tale om.

### **Vurdering på niveauet for de endelige modtagere**

- Støtten videregives *via* nedsatte udlånssatser sammenlignet med markedsatserne. I det omfang de endelige støttemodtagere er virksomheder, og hvis støttebeløbet overstiger de minimis-loftet, indeholder lån ydet af de finansielle formidlere statsstøtte.

### **Er statsstøtte forenelig med det indre marked?**

- Hvis støtten er gennemsigtig og fuldt ud videregives, kan den betragtes som forenelig i henhold til betingelserne i artikel 39 i den generelle gruppefritagelsesforordning.

### **4.3. Mikrokreditfacilitet for nye virksomheder**

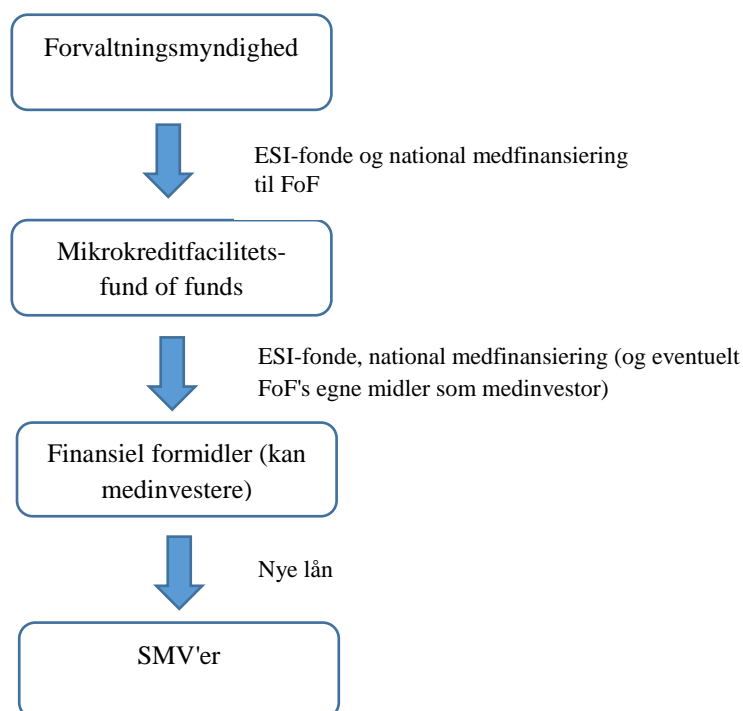
Mikrokreditfaciliteten afhjælper manglen på lån på mikro- og SMV-finansieringsmarkedet ved at yde lån til sådanne virksomheder til nedsatte rentesatser. De fleste af de endelige modtagere er små virksomheder, som har svært ved at få adgang til finansiering på grund af deres begrænsede størrelse og/eller manglende kredithistorie. Mikrokreditfaciliteten har til formål specifikt at støtte unge og arbejdsløse, der ønsker at starte en virksomhed. Forvaltningsmyndigheden yder finansiering til en FoF, som udvælger de finansielle formidlere (banker), der yderligere udvælger de endelige modtagere. FoF og de finansielle formidlere kan vælge at medinvestere i mikrokreditfaciliteten.

### **Indgår statsstøtte?**

#### **Vurdering på FoF-niveau**

- FoF-forvalteren er en privat enhed. Der ydes ikke statsstøtte i form af vederlaget til FoF-forvalteren, hvis det fastslås, at forvalterens vederlag er i overensstemmelse med markedspraksis (f.eks. hvis det er sammenligneligt med, hvad der opkræves af private fonde, der er aktive inden for samme område), eller hvis det er fastsat i overensstemmelse med forordningen om fælles bestemmelser og afspejler markedsvederlag i sammenlignelige situationer.

Figur 10: illustration af mikrokreditfaciliteten for SMV'er



### Vurdering på niveauet for den finansielle formidler

- Hvis bankerne ikke medinvesterer på samme vilkår (pari passu), vil bankernes rentesatser tjene som markedsbenchmark, som støtten beregnes i forhold til. Alternativt vil markedssatsen blive fastsat i henhold til RRC. For at kvantificere BSÆ skal den faktiske sats, der opkræves for finansiering fra ESI-fondene, sammenlignes med enten markedssatsen baseret på bankernes praksis eller markedsreferencesatserne i RRC.
- Men selv om rentesatsen ikke er i overensstemmelse med markedsvilkårene, er der ingen statsstøtte til de finansielle formidlere, forudsat at støtteelementet fuldt ud videregives til de endelige støttemodtagere. For at sikre dette skal støtten kvantificeres (trancheopdelt eller ikke-trancheopdelt struktur), og mekanismen til overførsel af støtte skal påvises (f.eks. bør den endelige støttemodtagers udlånsrente nedsættes med det samme støttebeløb, som den finansielle formidler har modtaget).

### Vurdering på niveauet for de endelige modtagere

- Hvis der forekommer støtte på niveauet for den finansielle formidler, forekommer der også støtte på niveauet for den endelige modtager.
- Når støtten videregives, f.eks. via nedsatte rentesatser i forhold til markedsrenten, vil foranstaltningen ikke udgøre statsstøtte, hvis den endelige modtager ikke udøver erhvervsmæssig virksomhed, eller hvis aktiviteten er af rent lokal karakter, således at foranstaltningen ikke påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, eller hvis støtten er de minimis-støtte. I eksemplet ovenfor er de endelige modtagere (virksomheder etableret af arbejdsløse unge) virksomheder, men mikrokreditterne, som ligger under markedssatserne, udgør de minimis-støtte (enten bruttosubventionsækvivalenten eller hele mikrokreditbeløbet overholder de minimis-lofterne), og en sådan støtte anses derfor ikke for at udgøre statsstøtte.



## Oversigt over forkortelser

CDR	Kommissionens delegerede forordning
COSME	Små og mellemstore virksomheders konkurrenceevne
FFB	Forordningen om fælles bestemmelser
ELFUL	Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne
EBRD	Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling
EFSI	Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer
EIB-GRUPPEN	Den Europæiske Investeringsbank-Gruppe
EIF	Den Europæiske Investeringsfond
EFRU	Den Europæiske Fond for Regionaludvikling
ESI-fondene	De europæiske struktur- og investeringsfonde
EU	Den Europæiske Union
MS	Medlemsstater
EURATOM	Det Europæiske Atomenergifællesskab

FI	Finansielle instrumenter
FLP	Familieejt partnerskab
FOF	Fund Of Funds
FF	Finansforordningen
GBER	Generel gruppefritagelsesforordning
BSÆ	Bruttosubventionsækvivalent
GN	Garantimeddelelse
IFI	International finansieringsinstitution
MEO	Markedsøkonomisk aktør
NOA	Begrebet støttemeddelelse
NPB	National erhvervsfremmende bank/udviklingsbank
NNV	Nettonutidsværdi
RFG	Retningslinjer for risikofinansiering

RRC	Meddelelse om referencesatser
SMV'ER	Små og mellemstore virksomheder
SWD	Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene
TEUF	Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
VK	Venturekapital

## Tabel over retsakter

*med sidehenvisninger*

<b>Lovteksternes fulde titel</b>	<b>Side</b>
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006.	s. 4
Den konsoliderede udgave af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT C 326 af 26.10.2012).	s. 5
Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT C 262 af 19.7.2016).	s. 5
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 (EUT L 347 af 20.12.2013).	s. 6 og 7
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget, om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT L 193 af 30.7.2018).	s. 6 og 7
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1301/2013 af 17. december 2013 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og om særlige bestemmelser vedrørende målet om investeringer i vækst og beskæftigelse og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1080/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013).	s. 6
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 508/2014 af 15. maj 2014 om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 2328/2003, (EF) nr. 861/2006, (EF) nr. 1198/2006 og (EF) nr. 791/2007 samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1255/2011 (EUT L 149 af 20.5.2014).	s. 6 og 7
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1291/2013 af 11. december 2013 om Horisont 2020 — rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020) og om ophævelse af afgørelse nr. 1982/2006/EF (EØS-relevant tekst — EUT L 347 af 20.12.2013).	s. 9
Kommissionens gennemførelsesafgørelse af 3. april 2014 om fastsættelse af den årlige fordeling af de samlede midler pr. medlemsstat til Den Europæiske Fond for	s. 8

Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden under målet om investeringer i vækst og beskæftigelse og målet om europæisk territorialt samarbejde, den årlige fordeling af midler fra den specifikke tildeling til ungdomsbeskæftigelsesinitiativet pr. medlemsstat, sammen med listen over støtteberettigede regioner, og de beløb, der skal overføres fra hver medlemsstats samhørighedsfondstildeling og strukturfondstildeling til Connecting Europe-faciliteten og til bistand til de socialt dårligst stillede for perioden 2014-2020 [meddelt under nummer C(2014) 2082] (EUT L 104 af 8.4.2014).	
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/1017 af 25. juni 2015 om Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning og Den Europæiske Portal for Investeringsprojekter og om ændring af forordning (EU) nr. 1291/2013 og (EU) nr. 1316/2013 — Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EUT L 169 af 1.7.2015).	s. 9
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1287/2013 af 11. december 2013 om et program for virksomheders konkurrenceevne og små og mellemstore virksomheder (Cosme) (2014-2020) og om ophævelse af afgørelse nr. 1639/2006/EF (EØS-relevant tekst — EUT L 347 af 20.12.2013).	s. 10
Kommissionens forordning (EU) nr. 717/2014 af 27. juni 2014 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i fiskeri- og akvakultursektoren (EUT L 190 af 28.6.2014).	s. 14
Statsstøtte i form af garantier (EUT C 155 af 20.6.2008) som ændret ved berigtigelse til Kommissionens meddelelse om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte i form af garantier (EUT C 244 af 25.9.2008).	s. 13
Kommissionens forordning (EU) nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte (EØS-relevant tekst — EUT L 352 af 24.12.2013).	s. 14
Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren (EUT L 352 af 24.12.2013).	s. 14
Kommissionens forordning (EF) nr. 875/2007 af 24. juli 2007 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på de minimis-støtte i fiskerisektoren og om ændring af forordning (EF) nr. 1860/2004 (EUT L 193 af 25.7.2007).	s. 14
Kommissionens forordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter (EUT L 193 af 1.7.2014).	s. 15
Kommissionens forordning (EU) nr. 1388/2014 af 16. december 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af statsstøtte til virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter (EUT L 369 af 24.12.2014).	s. 15
Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (EØS-relevant tekst — EUT L 187 af 26.6.2014).	s. 15

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 964/2014 af 11. september 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår standardvilkår og -betingelser for finansielle instrumenter (EUT L 271 af 12.9.2014).	s. 16
Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 480/2014 af 3. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EUT L 138 af 13.5.2014).	s. 20
Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EØS-relevant tekst — EUT L 94 af 28.3.2014).	s. 20
Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EØS-relevant tekst — EUT L 94 af 28.3.2014).	s. 20
Meddelelse fra Kommissionen — Retningslinjer for statsstøtte til fremme af risikofinansieringsinvesteringer (EUT C 19 af 22.1.2014).	s. 12 og 23
Meddelelse fra Kommissionen om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (EUT C 14 af 19.1.2008).	s. 13 og 23